

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський національний університет садівництва
Освітня програма	60573 Аграрне підприємництво та агротрейдинг
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський національний університет садівництва
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	60573
Назва ОП	Аграрне підприємництво та агротрейдинг
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Пучкова Світлана Ігорівна, Федорова Ольга Сергіївна, Гирич Сергій Володимирович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.10.2024 р. – 30.10.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://economics.udau.edu.ua/assets/files/akreditaciya-magistriv-ptbd-2022/2024-pt/vidomosti-pro-ocinyuvannya-osvitnoi-programi-pt.pdf
Програма візиту експертної групи	https://economics.udau.edu.ua/assets/files/op-076-magistr/2024-2025/programa-vizitu/programa-vizitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Під час акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку в Уманському національному університеті садівництва (далі по тексту звіту - УНУС), було встановлено, що на освітній програмі «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» на момент проведення акредитації навчається 46 здобувачів очної та заочної форм здобуття освіти. Мета ОП є чітко сформульованою та відповідає спеціальності 076. Цілі та ПРН ОП відповідають місії та стратегії ЗВО. Галузеве орієнтування ОП повністю корелює з місією ЗВО та враховує сучасні тенденції на ринку праці. Реалізація ОП пов'язана зі Стратегією розвитку Черкаської області. Зацікавленість менеджменту УНУС, роботодавців у розвитку ОП. Позитивно про ОП, про УНУС у цілому висловились теперішні здобувачі вищої освіти за даною ОП, роботодавці та учасники відкритої зустрічі. Підготовка здобувачів здійснюється з урахуванням міжнародного досвіду, галузевого й регіонального аспектів. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими й зрозумілими та оприлюднені на офіційному веб-сайті. Кадровий склад ОП має належний рівень академічної кваліфікації, досвід міжнародних стажувань, публікації, що індексуються в наукометричних базах, високий рівень цитувань, h-індекс в базах Scopus та Google Scholar. Процедура конкурсного добору НПП у УНУС є прозорою та публічною. УНУС стимулює розвиток викладацької майстерності, використовуючи моральні заохочення та матеріальні стимули. НПП використовує сучасне матеріально-технічне забезпечення (в т.ч. Moodle та АСУНЗ). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання для студентів є чіткими, зрозумілими та належним чином доводяться до відома здобувачів. Освітнє середовище є безпечним для здоров'я та життя, задовольняє основні потреби викладачів та здобувачів. Позитивною практикою є безкоштовний доступ здобувачів та НПП до необхідної для навчання та викладання інфраструктури та інформаційних ресурсів. Створено належні умови для підвищення кваліфікації та стажування НПП. У ЗВО активно функціонує бібліотечний комплекс, психологічна служба «Довіра», що сприяє запобіганню конфліктних ситуацій. Відповідність реалізації ОП за 1, 3-7, 9 критеріями оцінено на рівні «В». Що стосується 2 та 8 критеріїв ЕГ виявила суттєві недоліки, які вплинули на загальну оцінку за цими критеріями – рівень «Е». Така оцінка ОП у цілому, на думку ЕГ, є об'єктивною та аргументованою, зважаючи на поточний стан реалізації освітнього процесу за ОП.

Недоліки

У ході акредитаційної експертизи ОП ЕГ виявила суттєві недоліки: 1. Сформовані об'єкти вивчення та теоретичний зміст предметної області за ОП не відповідає опису предметної області, заявленої у Стандарті ВО за даними складовими. Структурно-логічна схема не відображає взаємозв'язків між ОК та послідовність їх вивчення. У РПНД виявлені протиріччя у зазначених взаємозв'язках між ОК в ОП. Тематика деяких ОК не дає уявлення про можливість досягнення ПРН 12. Суперечливість інформації щодо виду, завдань та критеріїв оцінки практики, яка передуює написанню кваліфікаційної роботи. 2. В системі внутрішнього забезпечення якості освіти УНУС не відпрацьована процедура виявлення недоліків в ОП, що акредитується. Крім того, ЕГ звернула увагу на недоліки, які не вплинули на визначення рівня відповідності та можуть бути виправлені у найближчій перспективі: 1. При перегляді та оновленні ОП не розвинена практика залучення представників академічної спільноти та випускників до процедури обговорення ОП. Участь стейкхолдерів у процесах розробки ОП відбувається у більшій мірі через інструмент анонімного анкетування. 2. Низька активність та залученість здобувачів до можливостей міжнародних академічних обмінів, до використання можливостей неформальної/інформальної освіти. 3. Проведення модульного контролю у формі тестування, де потрібно обрати одну правильну відповідь на теоретичні питання, що не дає в повному обсязі оцінити результати засвоєного матеріалу. 3. Реалізація проведення ректорського контролю не відповідає Положенню про забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти п.2.3.1.3, в частині вибіркового проведення ректорських контрольних робіт, проте Положенням визначено проведення такого контролю за дисциплінами формою контролю яких був екзамен у попередньому семестрі. 4. Відсутність у нормативних документах % унікальності, що застосовується до кваліфікаційних (дипломних) робіт. 5. Професійна кваліфікація викладачів, які задіяні в реалізації ОП потребує покращення. 6. Односторонній характер залучення роботодавців, експертів та фахівців галузі до організації та реалізації освітнього процесу. 7. Здобувачі вищої освіти ОП не повною мірою розуміють формальну процедуру вирішення конфліктних ситуацій. 8. ЕГ не виявила тісного зв'язку між навчальним закладом і випускниками ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг». 9. Результати обговорення проєктів ОП не оприлюднюються на сайті УНУС та відсутні у вільному доступі.

Рекомендації

На основі проаналізованих ЕГ ВСО, аналізування документів, розміщених на сайті УНУС, наданої інформації на запити ЕГ, а також за результатами проведених онлайн зустрічей, згідно узгодженої програми візиту, ЕГ рекомендує: 1. При розробці проєкту ОП на 2025 рік включити до складу проєктної групи здобувача. У 2025 р. долучити до обговорення ОП представників академічної спільноти. Внести корективи в ОП редакції 2025 р. відповідно до змін у Стандарті ВО по спеціальності 076 для другого (магістерського) рівня. 2. Забезпечити відповідність Стандарту ВО через оновлення змісту ОП за розділами: опис предметної області, передумови вступу, структурно-логічна схема. Згідно з структурно-логічною схемою внести корективи у РП у розділ місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів. Додати до змісту ОП ОК, які відображають специфіку назви ОП і сприятимуть формуванню СК6 та забезпеченню ПРН12. Доопрацювати та внести зміни у МВ з проходження практики відповідно до нормативної бази УНУС щодо практичної підготовки здобувачів другого (магістерського)

рівня та дипломного проектування. 3. До початку 2 семестру 2024-2025 н.р. розробити процедуру багаторівневого контролю якості ОП та їх відповідності змісту стандартів освіти. 4. До 2026 року активізувати роботу ЗВО, гаранта ОП, склад кафедри щодо залучення здобувачів до міжнародних академічних обмінів. 5. До початку 2 сем. 2024-2025 н.р. передбачити у РП рекомендації щодо можливостей неформальної освіти за допомогою визначених онлайн-курсів чи іншого елемента неформальної освіти як частини вивчення дисципліни. 6. У 2 сем. 2024-2025 н.р. додати практичні завдання для проведення модульного контролю. 7. У 2 сем. 2024-2025 н.р. унормувати процедури проведення ректорських контрольних робіт згідно Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та ВО п.2.3.1.3 або внести зміни до Положення відповідно до процедури. 8. У 2025-2026 н.р. передбачити допустимий % унікальності або запозичень, що застосовується до кваліфікаційних робіт магістра. 9. До початку 2025-2026 н.р. запланувати підвищення кваліфікації/стажування НПП за профілем ОК, на базі підприємств торгівлі, суб'єктів підприємницької діяльності та митних органів. 10. У 2025-2026 н.р. розширити спектр співпраці з роботодавцями, експертами та фахівцями галузі через їх залучення до проведення спільних наукових досліджень, публікацій, участі у науково-практичних конференціях, рецензування РП, ОК, практик тощо. 11. Протягом 2 семестру 2024-2025 н.р. провести додаткову роз'яснювальну роботу серед студентів ОП щодо формальних процедур вирішення конфліктних ситуацій. 12. Протягом 2 семестру 2024-2025 н.р. налагодити більш ефективну комунікацію з випускниками, в тому числі з питань перегляду ОП. 13. Під час затвердження ОП передбачити на сайті УНУС висвітлення результатів обговорення проєктів ОП та публікацію таблиці за результатами обговорення.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (далі ОП) вперше була запроваджена в УНУС у 2021 р. в рамках спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Аналіз ОП показав, що останні зміни, внесені до стандарту ВО за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» (далі Стандарт ВО), враховані у редакції ОП 2024 року <http://surl.li/fkgtja>, що зафіксовано протоколом засідання кафедри № 12 від 11.07.2024. Проте ЕГ зазначає, що в ОП не внесена зміна щодо вимог до осіб, які можуть вступати на навчання для здобуття освітнього рівня магістр. Склад та формулювання ЗК, СК та ПРН за ОП, що акредитується, відповідають ЗК, СК та результатам навчання, визначеним Стандартом ВО. Прослідковується єдина розбіжність зі Стандартом ВО у питанні забезпечення відповідності ПРН та компетентностей. В ОП в рамках ОК4 формується ЗК6, якій, за Стандартом ВО, відповідає ПРН6. Проте у матриці забезпечення ПРН для ОК4 ПРН6 не проставлений. В ОП 2024 р. додано ПРН12 «Вирішувати проблемні питання та приймати управлінські рішення у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу», досягнення якого забезпечують ОК3, ОК4, ОК6, ОК7, ОК8, ОК10, ОК12, ОК13. ЕГ зазначає, що у редакції ОП 2022 та 2023 р. р. включені СК та ПРН, які за Стандартом визначені для освітньо-наукових програм. У редакції ОП 2024 року дані СК та ПРН відсутні, проте рішення про внесення зміни не зафіксовано.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній. Професійна кваліфікація не присвоюється. В той же час ЕГ звертає увагу на розбіжності у розділі Придатність до працевлаштування, зокрема: в ОП, яка завантажена у системі НА, вказана професія менеджери (управителі) в торгівлі агропродовольчими товарами, тоді як на сайті УНУС в ОП вказано на професію менеджери (управителі) в роздрібній торгівлі побутовими та непродовольчими товарами (<http://surl.li/jlxmsh>).

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОП є чітко сформульованою та відповідає спеціальності 076. Проте ЕГ зазначає розбіжності між формулюванням мети ОП у відомостях самооцінювання (далі по тексту звіту - ВСО) та в ОП. У ВСО зазначено, що «Метою ОПП є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців з підприємництва та торгівлі з акцентом на специфіку розвитку аграрного підприємництва у сфері виробництва, переробки, зберігання та торгівлі сільськогосподарською продукцією». В ОП це є не метою, а особливостями ОП. Також при формуванні особливостей ОП зроблено акцент на формування професійних компетентностей для забезпечення ефективного функціонування суб'єктів господарювання аграрного сектора економіки, що відрізняє її від інших освітніх програм. При формуванні мети ОП акцент на аграрне підприємництво відсутній. Спрямованість діяльності УНУС на аграрний сектор економіки викликало потребу у започаткуванні даної ОП. Це зазначили під час спілкування гарант ОП С. Соколюк, член проєктної групи М. Коротєєв. Ключові цілі ОП узгоджені з місією УНУС, зазначеній у Стратегії розвитку УНУС на 2020-2025 роки: «провадження інноваційної освітньої та наукової діяльності у природничій, суспільній, гуманітарній і технічній сферах» <https://www.udau.edu.ua/ua/file/oNsr>. Стратегічна мета та стратегічні пріоритети УНУС підтверджують необхідність реалізації даної ОП. Сформовані напрями реалізації стратегічної мети УНУС, особливо «формування якісного освітнього простору: оновлення освітніх та робочих програм з орієнтацією на запити стейкхолдерів; постійне удосконалення методичного забезпечення освітніх компонент; посилення у здобувачів освіти рівня знань іноземної мови» сприятимуть вдосконаленню ОП.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

За даними, наведеними в ОП, розробниками ОП є робоча група у складі завідувача та викладачів кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з залученням представників роботодавців і професійної спільноти (І. Новицького, О. Юрченко та П. Марущака) та здобувача другого освітнього рівня (Д. Солоненка). У ВСО не зазначено на пропозиції від даних стейкхолдерів при розробці та перегляді ОП. До ВСО додано рецензію І. Новицького з позитивним відгуком, але без пропозицій. Під час відеозустрічі з представниками роботодавців ЕГ не вдалося дізнатися про позиції зазначених стейкхолдерів через причину їх відсутності. За результатом запити ЕГ було надано протоколи засідань кафедри щодо перегляду ОП. У протоколі №6 від 28.02.2022 р. зазначено на пропозицію від І. Новицького «замінити дисципліну «Глобальна економіка» на «Механізми розвитку АПВ», яка була розглянута та врахована. Проте у ВСО дана пропозиція зафіксована протоколом №2 від 05.02.2022 р. У ВСО наведено, що «Думка академічної спільноти враховується на основі результатів її анкетування», та надається посилання <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-vikladachiv.html>. Проте за даним посиланням розміщені результати анкетування НПП УНУС якістю освітнього процесу загалом, а не по даній ОП. За іншими посиланнями, які надані для демонстрації участі академічної спільноти в ОП, розміщено інформацію про зустріч з представником роботодавців, на відкриті лекції викладачки кафедри О. Тупчій, на спільне лекційне заняття з представником професійної спільноти. Тільки під час онлайн зустрічі члени робочої групи акцентували на співпраці з ОНМУ. Додана позитивна, без пропозицій рецензія Н. Гребенник, доцента кафедри підприємництва та туризму ОНМУ. Стейкхолдер здобувач ВО Д. Солоненко під час онлайн зустрічі повідомив, що брав участь у засіданнях кафедри щодо обговорення ОП, надав пропозицію щодо збільшення кількості дисциплін, пов'язаних зі специфікою агробізнесу, яка була врахована. Проте ЕГ зазначає, що у наданих протоколах засідань кафедри щодо перегляду ОП, відсутній розгляд пропозиції від здобувача.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

В ході ознайомлення з акредитаційними матеріалами та ВСО ЕГ засвідчилася, що ОП розроблена з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці та спеціальності. Відділ моніторингу якості ВО УНУС проводить моніторинг ринку праці на певних порталах та відзначає «позитивні тенденції щодо затребуваності фахівців з підприємництва та торгівлі, про що свідчить неабияка активність участі роботодавців у щорічних Ярмарках вакансій, які організовує УНУС та звернення роботодавців до керівництва щодо працевлаштування студентів спеціальності 076». Гарант ОП та М. Коротєєв наголошують, що «в умовах російської агресії саме аграрний сектор став ключовим і забезпечив стійкість для вітчизняної економіки. Перспективним напрямком є розвиток аграрного сектору на інноваційній основі», що було важливим аргументом для розробки ОП. Під час зустрічі з керівництвом О. Непочатенко підкреслила, що потреба у запровадженні ОП викликана попитом ринку, запитом представників бізнесу. Для реалізації ОП значущу роль грає регіональний контекст, а саме: Стратегія розвитку Черкас. обл. на період 2021-2027 р. (<https://strategy2027-ck.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/01/c.62>); Програми економ. і соц. розвитку Уманської міської територіальної громади на 2024 рік (<http://surl.li/dnsqbb>). У ВСО зазначено, що при обґрунтуванні фокусу ОП вивчався досвід НУБіП, КНЕУ, БНАУ, ВНАУ, ОДАУ, ОНЕУ, МДУ, ПДУ. В ході зустрічі член проєктної групи О. Жарун повідомила, що знайомилися з іншими ОП на сайтах ЗВО. Започитали досвід Львівської політехніки, ЗНУ щодо наповнення ОК. Так, для розробки ОК6 Стратегії розвитку бізнесу враховувався досвід УН ІННІ імені Юрія Потребені та Запорізького національного університету. ОК5 Управління конкурентоспроможністю бізнесу була включена до ОП на основі досвіду ЧНУ імені Юрія Федьковича. При формуванні ОК10 Митні процедури та документальний супровід товарів було враховано досвід НУ «Львівська політехніка» та НУ "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка". У ВСО відмічено, що ознайомлення та обмін досвідом з реалізації та удосконалення ОП здійснюється під час зустрічей гарантів ОП в рамках договорів з ЗВО-партнерами. Проте посилання надано не на зустрічі, а на договори про співпрацю <http://surl.li/mjhwlc>. У наданих протоколах засідань кафедри щодо перегляду ОП присутність представників вітчизняних ЗВО-партнерів не зазначено. У ВСО зазначено на вивченні досвіду

іноземних ОП в рамках міжнародної співпраці із ЗВО, з якими в УНУС є заключені договори про співпрацю. Увага акцентована на Вищій школі торгівлі і послуг, Академії Прикладних Наук в Познані (Польща); Академії ім. Якуба з Парадижа (Польща), Варшавському університеті природничих наук (Польща), Господарській академії ім. Д.А. Ценова (Болгарія), Природничому університеті у Вроцлаві (Польща). Проте не уточнено, які саме практики і досвід був врахований. М. Коротєєв у ході зустрічі повідомив, що за результатами співпраці з вітчизняними та закордонними ЗВО (університети Польщі) проводилися спільні і гостьові лекції.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає підкритеріям 1.3, 1.5 та частково відповідає підкритеріям 1.1 та 1.4 в частині неповного врахування у редакції ОП 2024 змін, які були внесені до Стандарту ВО, та виявлених розбіжностей при врахуванні потреб стейкхолдерів. Виявлені недоліки є не суттєвими та можуть бути усунені у визначені терміни. Мета ОП є чітко сформульованою та відповідає спеціальності 076. Цілі та ПРН ОП відповідають місії та стратегії ЗВО. Галузеве орієнтування ОП повністю корелює з місією ЗВО та враховує сучасні тенденції на ринку праці. Реалізація ОП пов'язана зі Стратегією розвитку Черкаської області. Зацікавленість менеджменту УНУС, роботодавців у розвитку ОП. Мета ОП є чітко сформульованою та відповідає спеціальності 076. Цілі та ПРН ОП відповідають місії та стратегії ЗВО. Галузеве орієнтування ОП повністю корелює з місією ЗВО та враховує сучасні тенденції на ринку праці. Реалізація ОП пов'язана зі Стратегією розвитку Черкаської області. Зацікавленість менеджменту УНУС, роботодавців у розвитку ОП.

Недоліки

1. При перегляді та оновленні ОП не розвинена практика залучення представників академічної спільноти та випускників до процедури обговорення ОП. 2. Участь здобувачів у процесах розробки ОП відбувається у більшій мірі через інструмент анонімного анкетування. 3. В ОП 2024 р. не враховані всі зміни, які були внесені до Стандарту ВО за спеціальністю 076 другого (магістерського) рівня. 4. Наявність розбіжностей у переліку професій для працевлаштування в ОП, завантаженої у системі НА, та ОП, розміщеної на сайті УНУС.

Рекомендації

1. У 2025 р. долучити до обговорення ОП представників академічної спільноти та випускників ОП. 2. При розробці проекту ОП на 2025 рік включити до складу проектної групи здобувача ВО. 3. Внести корективи в ОП редакції 2025 р. відповідно до змін у Стандарті ВО по спеціальності 076 для другого (магістерського) рівня. 4. Привести у відповідність позиції щодо назв професій для працевлаштування в ОП редакції 2025 року.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Представлена ОП впроваджена на факультеті економіки і підприємництва УНУС та реалізується відповідно до "Положення про організацію навчального процесу в Уманському національному університеті садівництва" (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Mq6O>). Обсяги ОП за рівнями ВО, які реалізуються в УНУС, відображені у "Положенні про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду ОП в УНУС" (р. 3.2) <https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN> Загальний обсяг даної ОП складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам, визначеним у Законі України «Про вищу освіту» (ст. 5 п. 5) та Стандарті ВО за спеціальністю 076 для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей за Стандартом ВО, складає 66,0 кредитів ЄКТС (73,3%), обсяг дисциплін за вибором – 24,0 кредити ЄКТС (26,7%), що відповідає Закону України «Про вищу освіту» (ст. 62 п. 15). Обсяг ОП, спрямований на забезпечення компетентностей, визначених Стандартом ВО, відповідає вимогам Стандарту ВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

НП за ОП є структурованим за 3 семестрами та за розділами обов'язкових і вибіркових дисциплін. В ОП 2024 р. обов'язкова частина складається з двох ОК загальної підготовки ОК1 Методологія наукових досліджень та ОК2 Основи наукової комунікації іноземною мовою. Цикл професійної підготовки обов'язкової частини представлений одинадцятьма ОК. ОК за ОП відповідають навчальним дисциплінам НП. Виробничу практику та підсумкову атестацію включено у загальний перелік обов'язкових ОК професійної підготовки, тобто у НП практична підготовка і атестація здобувачів не виділено в окремі розділи. Структурно-логічна схема (п. 2.2 ОП) дає уявлення про розподіл ОК за курсами, семестрами та за розділами гуманітарної і професійної підготовки. Наочне представлення логічної взаємопов'язаності ОК відсутнє. Під час зустрічі гарант та учасники проектної групи пояснили, що пропустили цей момент. Аналіз РП дає можливість встановити взаємопов'язаність ОК. Проте ЕГ відзначає такі розбіжності. В РП ОК 7 Управління оптовою і роздрібною торгівлею зазначається, що «вона доповнює такі дисципліни як «Маркетинг», «Товарознавство», «Організація торгівлі», «Економіка аграрного підприємства», які відсутні в даній ОП, не надано зв'язок ні з однією дисципліною за ОП. У РП ОК8 Механізми розвитку АПВ пререквізитами зазначені ОК3 Управління інноваційними проектами, ОК4 Соціально-економічний аналіз підприємницького середовища, ОК5 Управління конкурентоспроможністю бізнесу, проте у РП ОК3, ОК4 та ОК5 не показаний зв'язок з ОК8. Така ж ситуація відбувається з ОК9 Обґрунтування управлінських рішень: у РП пререквізитами названі ОК3, ОК4, ОК6, ОК7, проте у РП за ОК3, ОК4 та ОК7 не продемонстрований зв'язок з ОК9. У РП ОК2 Методологія наукових досліджень пререквізитами зазначено ОК4. Проте за НП ОК2 викладається у 2 сем., а ОК4 – у 1 сем. У структурно-логічній схемі відображено, що підготовка кваліфікаційної роботи починається у 1 сем. 1 курсу, продовжується у 2 сем. 1 курсу і завершується у 1 сем. 2 курсу. Проте у НП за графіком навч. процесу виконання кваліфікаційної роботи починається на 14 тижні 2 курсу, теми робіт затверджені у 2 сем 1 курсу (31.05.2024). У складі СК і ПРН ОП містить СК6 «Здатність до вирішення проблемних питань та прийняття управлінських рішень у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу» і ПРН 12 «Вирішувати проблемні питання та приймати управлінські рішення у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу». За табл. 3 Матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання ПРН 12 забезпечують ОК 3 Управління інноваційними проектами; ОК 4 Соціально-економічний аналіз підприємницького середовища; ОК 6 Стратегії розвитку бізнесу; ОК 7 Управління оптовою і роздрібною торгівлею; ОК 8 Механізми розвитку АПВ, ОК10 Митні процедури та документальний супровід товарів. Це підтверджується і РП (<http://surl.li/uugxvt>). Проте назва тем, їх опис, наведені в РП за ОК3, ОК7, ОК10 не дають уявлення, яким чином вони забезпечують ПРН12

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

За результатами ознайомлення з ОП ЕГ встановила, що цілі навчання в ОП (опис предметної області) сформульовані як «підготовка фахівців ... у певній галузі професійної діяльності...», без орієнтації на галузь підприємництва і торгівлі, відповідно до Стандарту ВО. Опис предметної області в частині сформульованих об'єктів вивчення «сукупність продуктивних сил, виробничих (економічних) відносин, система економічних, соціальних і організаційних відносин у сфері підприємництва, сфера торгівлі як цілісна соціально-економічна система та складові її організаційної структури» та визначеного теоретичного змісту предметної області «глобальна економіка, сучасні економічні теорії, методологія наукових досліджень, методика викладання дисциплін економічного циклу, теорія економічного розвитку, ... теорія систем» не відповідають Стандарту ВО. Під час бесіди у фокус-групах ні гарант, ні учасники проектної групи не змогли дати пояснення такому опису предметної області в ОП. Аналіз РПНД Механізми розвитку АПВ (ОК8) дозволяє стверджувати, що за змістом ОК8 тягнє саме до такого опису предметної області, зокрема: теорії економічного розвитку, теорії систем, галузева структура АПК, кластерна організація регіональної економіки, територіальні економічні системи тощо. ЕГ зазначає, що ОК8 Механізми розвитку АПВ є єдиною обов'язковою дисципліною, яка відображає специфіку ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг». Інші ОК з блоку професійної підготовки за своїм змістом забезпечують досягнення ПРН, заявлених у Стандарті ВО щодо предметної області спеціальності.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Здобувачам за даною ОП надається можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію через обрання компонентів освітнього процесу. Реалізація права на вибір дисциплін здобувачами в УНУС регламентується такими нормативними документами: Положенням про організацію освітнього процесу в УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>, Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти <https://www.udau.edu.ua/ua/file/CLym>, Положенням про вибіркові дисципліни в УНУС

<https://www.udau.edu.ua/ua/file/iUoo>. У Положеннях про вибіркові дисципліни в УНУС чітко прописано, що «Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти варіативна компонента освітньо-професійної програми становить не менше 690 год. / 23 кредити. За ОП, яка акредитується, обсяг вибірових дисциплін передбачений на рівні 24 кредитів ЄКТС, що становить 26,7% від загального обсягу ОП. За НП даної ОП передбачено, що вивчення вибірових дисциплін відбувається у 2 та 3 семестрах. Перелік вибірових ОК розміщений у Каталогі елективних (вибірових) дисциплін <http://surl.li/fulsfj>. Під час спілкування у фокус-групах здобувачі повідомили, як саме відбувається процедура вибору навчальних дисциплін. Здобувачка А. Чернега повідомила, що кожний здобувач має особистий кабінет, через який вони обирають вибіркові дисципліни. Здобувач А. Руцький надав уточнення по цьому питанню: «при першій зустрічі з куратором та гарантом ОП здобувачам роз'яснюють процедуру вибору. Здобувачі на початку семестру через систему АСУ, де мають свій персональний кабінет, ознайомлюються з переліком вибірових дисциплін, їх описом. Здобувач обирає професійні і загальноуніверситетські дисципліни». Здобувачі підтвердили, що процедура вибору дисциплін є для них цілком зрозумілою. Обрані дисципліни додаються до індивідуального плану здобувача автоматично у системі АСУ. ЕГ ознайомилася з індивідуальними планами здобувачів 1-го та 2-го курсів, які складаються як з обов'язкових, так і вибірових дисциплін. Здобувачі А. Поліщук, Д. Солоненко також повідомили, що вони вільно обирають теми кваліфікаційних робіт та керівників.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

В рамках ОП заявлена практична підготовка здобувачів у формі виробничої практики. Практична підготовка здобувачів за ОП відбувається відповідно до положень Про організацію проведення практичної підготовки здобувачів УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/VA21>) і Про організацію проведення практики та стажування студентів за кордоном (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/T379>). За ОП ОК12 Виробнича практика забезпечує формування всіх ЗК і СК та досягнення всіх ПРН. НП передбачено проходження здобувачами виробничої практики у 2 сем. обсягом 12 кредитів (8 навчальних тижнів). Бази практик відображені на сайті кафедри (<http://surl.li/pkxeg>). Кафедрою розроблені Методичні вказівки (далі МВ) з виробничої практики <http://surl.li/peaker>. У МВ метою виробничої практики зазначено «поглиблення та закріплення знань ... збір матеріалу для виконання курсових та кваліфікаційних робіт, передбачених навчальним планом». Проте НП не передбачено виконання курсових робіт. Що стосується кваліфікаційних робіт, то тут прослідковується протиріччя. У положенні Про організацію проведення практичної підготовки здобувачів УНУС зазначено, що «Заключною ланкою практичної підготовки студентів є переддипломна практика за темою кваліфікаційної роботи, яка проводиться перед її виконанням». У Положенні Про дипломне проектування в УНУС прописано, що на підготовчому етапі здобувач отримує «індивідуальне завдання від керівника кваліфікаційних робіт щодо питань, які необхідно вирішити під час переддипломної практики за темою роботи» <https://www.udau.edu.ua/ua/file/AtoJ>. Проте під час спілкування з проектною групою, ЕГ з'ясувала, що здобувачі проходять не переддипломну практику, а виробничу. Дана практика не обов'язково має бути пов'язана з темою кваліфікаційної роботи. Це підтвердили і здобувачі при бесіді у фокус-групах. Було також надано протокол засідання кафедри №6 від 24.02.2024, в якому зафіксовано прийняте рішення «змінити ОК Виробнича переддипломна практика на ОК Виробнича практика». Виходить, що кваліфікаційна робота виконується без проходження переддипломної практики здобувачами, що протирічить Положенню Про дипломне проектування в УНУС. ЕГ ознайомилася з Програмою виробничої практики і виявила, що є завдання загального теоретичного характеру, зокрема: за темами 1, 8, 9, 11. Також для ЕГ є незрозумілим, яке відношення критерії оцінювання за п 1.2.1 (МВ, стор. 17) мають до звіту з виробничої практики. За запитом ЕГ було надано два звіта за результатами проходження виробничої практики здобувачами. ЕГ зазначає, що обидва здобувача весь термін практики (8 тижнів) проходили практику у відділу бухгалтерії на різних підприємствах.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

В ОП компетентності, які орієнтовані на набуття здобувачами соціальних навичок (softskills), представлені такими, як ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5. За результатами аналізу змісту ОП можна стверджувати, що дані компетентності забезпечують обов'язкові ОК, а саме: комунікація, адаптація; відповідальність, наполегливість. В ході інтерв'ювання здобувачів було виявлено, що softskills набуваються на практичних заняттях з застосуванням таких методів навчання, як групова робота. Здобувач Д. Зайцев, надав чітке розуміння соціальним навичкам та пояснив, як вони знадобляться у подальшій професійній діяльності. Здобувачі в якості НД, вивчення яких сприяє формуванню у них соціальних навичок, назвали Оцінка вартістю бізнесу, Комунікації іноземними мовами. Здобувачі вважають, що їх участь у діяльності наукового гуртка також сприяє набуттю навичок soft skills.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Загальний обсяг ОП дорівнює 90 кредитів, з них на обов'язкові ОК відведено 66 кредитів, на вибіркові ОК – 24 кредити. Навантаження здобувачів вищої освіти за ОП регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Mq6O>). Відповідно до даного Положення (п. 5.4), середнє тижневе

навантаження для здобувачів ступеня вищої освіти магістр становить до 16 аудиторних годин. За результатами ознайомлення з НП ЕГ відзначає, що за даною ОП кількість аудиторних годин на тиждень становить: за 1 семестр – 17 год, за 2 та 3 семестри – по 19 год., що є вищим за середнє значення по УНУС. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в УНУС (п. 4.1) обсяг навчальних занять в одному кредиті ЄКТС НД становить не менше 8 годин для другого (магістерського) рівня, що дотримано при формуванні НП за ОП. Обсяг навчального часу, відведеного на самостійну роботу за ОП, становить від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу, що відповідає Положенню про академічну успішність в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/ze58>). Згідно з НП та ОП частка аудиторних занять складає 27,8% від загального обсягу навчальних дисциплін. Позааудиторна робота становить 72,2% від загального обсягу навчальних дисциплін, і включає в себе різні форми самостійної роботи: опрацювання навчальних тем та питань, призначених до СРЗ; виконання індивідуальних завдань; підготовка презентацій, розв'язування ситуаційних завдань. Практикується виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, відвідування наукового гуртка «Підприємництво в соціально-економічному розвитку суспільства», який організований на кафедрі.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

На ОП, що акредитується, дуальна форма здобуття освіти не реалізується. На рівні Університету дуальна освіта розглядається як перспективний напрямок розвитку, тому розроблено Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в УНУС. В структурі ОП є ОК, які характеризуються практикоорієнтованістю. За ВСО, кафедра здійснює заходи для посилення практичних компонентів в процесі теоретичного навчання, зокрема: до проведення лекцій, тренінгів, майстер-класів тощо залучаються фахівці-практики, в т.ч. і закордонні; до формування та перегляду ОП і НП залучаються стейкхолдери; враховуються пропозиції та рекомендації щодо змісту та якості освіти під час проходження здобувачами виробничої практики

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

В ОП сформовані ОК, які забезпечують набуття компетентностей, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку до 2030 року. За ВСО, ОП орієнтована і враховує такі цілі сталого розвитку: Ціль 4. Якісна освіта забезпечується всіма ОК. ОК 3 «Управління інноваційними проектами» та ОК 2 «Методологія наукових досліджень», а також наукова діяльність здобувачів вищої освіти, яка реалізується за рахунок залучення до написання наукових робіт на конкурс, участь у наукових конференціях та написанні кваліфікаційної роботи, забезпечує досягнення Цілі 9. Інновації та інфраструктура. ОК 4 «Соціально-економічний аналіз підприємницького середовища», ОК 5 «Управління конкурентоспроможністю бізнесу», ОК 6 «Стратегії розвитку бізнесу» та ОК 11 «Оцінка ризиків та економічна безпека бізнесу» – Цілі 8. Гідна праця та економічне зростання.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає підкритеріям 2.1, 2.4, 2.6, 2.7, 2.9, частково відповідає підкритерію 2.5 в частині виявлених неузгодженостей у назві практики, складових її програми та критеріїв оцінювання. Виявлені недоліки є не суттєвими та можуть бути усунені у визначені терміни. Невідповідність у частині підкритеріїв 2.2 та 2.3 у частині невідповідності ОП Стандарту ВО щодо опису предметної області за об'єктами вивчення, теоретичним змістом предметної області та відсутності представлення взаємозв'язків між ОК, що є суттєвим недоліком, що потребує першочергового виправлення. Наявна база внутрішніх нормативних документах ЗВО, які регулюють процедуру забезпечення якості освітнього процесу при реалізації ОП, в т.ч. механізм вибору дисциплін. Обсяг і співвідношення між обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами ОП відповідає вимогам Стандарту зі спеціальності. Існуюча модель реалізації вибіркової компоненти сприяє формуванню індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів.

Недоліки

1. Сформовані об'єкти вивчення та теоретичний зміст предметної області за ОП не відповідає опису предметної області, заявленої у Стандарті ВО за даними складовими. 2. Структурно-логічна схема не відображає взаємозв'язків між ОК та послідовність їх вивчення. У РПНД виявлені протиріччя у зазначених взаємозв'язках між ОК в ОП. 3. Тематика деяких ОК не дає уявлення про можливість досягнення ПРН 12. 4. Суперечливість інформації щодо виду, завдань та критеріїв оцінки практики, яка передувє написанню кваліфікаційної роботи.

Рекомендації

1. Забезпечити відповідність Стандарту ВО через оновлення змісту ОП на 2025 рік за розділами опису предметної області, зокрема: об'єкти вивчення, теоретичний зміст предметної області. 2. Сформувавти чітку структурно-логічну схему взаємозв'язку ОК для ОП на 2025 рік.. Згідно з побудованою структурно-логічною схемою внести корективи у РПНД у розділ місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів ВО. 3. Додати до змісту ОП 2025 року ОК, які відображають специфіку назви ОП і сприятимуть формуванню СК6 та забезпеченню ПРН12 . 4. Доопрацювати та внести зміни у МВ з проходження практики відповідно до нормативної бази УНУС щодо практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня ВО та дипломного проектування на 2025-2026 навчальний рік..

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання до Уманського національного університету садівництва розміщуються на сайті університету у вільному доступі та оновлюються щорічно відповідно до змін (<http://surl.li/lwnvak>), також в окремій вкладці «Вступнику» містяться усі нормативні документи (<http://surl.li/ayawml>), які регулюють питання щодо вступу до УНУС. На вкладці «Вступна кампанія» (<http://surl.li/mgqyyp>) наведено додатково інформацію про реєстрацію на ЄВІ/ЄФВВ, підготовку мотиваційного листа, окремо розміщена сторінка для абітурієнта (<http://surl.li/eeeltr>), де зібрані списки до зарахування, рейтингові списки, накази про зарахування у вільному доступі. Під час вступу абітурієнти також можуть ознайомитися з короткою інформацією про спеціальності (<http://surl.li/spxcpz>), освітніми програмами (<http://surl.li/vwuvtz>), етапами вступної кампанії (<http://surl.li/xuuzht>) та вартістю навчання. Під час ознайомлення з Правилами прийому ЕГ переконалася, що вони не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими, що підтвердили здобувачі під час зустрічі, повідомивши також про те, що отримали достатньо інформації щодо вступу та консультативну підтримку. УНУС проводить Дні відкритих дверей, де абітурієнти можуть ознайомитися з університетом та отримати додаткову інформацію як онлайн так і офлайн (<http://surl.li/aublwh>). Під час зустрічі здобувачі та відповідальний секретар Приймальної комісії повідомили, що конфліктних ситуацій під час вступу не виникало. Положенням про Апеляційну комісію УНУС (<http://surl.li/jdjbka>) передбачено вимоги та процедура щодо розгляду апеляцій при вступі на навчання, склад комісії затверджується наказом (<http://surl.li/ahgxkm>). На вкладці «Вступна кампанія» додатково розміщується допомога online для абітурієнтів (<http://surl.li/znrhbc>), де можна заповнити відповідну анкету для отримання консультативної підтримки або звернутися безпосередньо до УНУС корпус №4.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правилами прийому на навчання до УНУС (<http://surl.li/lwnvak>) визначено, що абітурієнти для здобуття освітнього рівня «магістр» можуть вступати на основі отриманого освітнього рівня бакалавр (НРК 6), магістр або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (НРК 7). Особливості вступу на ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» передбачають здачу єдиного фахового іспиту (ЄВІ), що складається з тесту загальної навчальної компетентності та іноземної мови, єдиного фахового випробування (ЄФВВ), що містить предметний тест з управління та адміністрування. Спеціальними умовами вступу, визначеними Правилами прийому, передбачено можливість участі у конкурсному відборі на навчання за результатами співбесіди з іноземної мови замість ЄВІ та фахового іспиту замість ЄФВВ. На вкладці «Вступна кампанія» розміщуються програми вступних випробувань (<http://surl.li/cuicqq>) у вільному доступі. Програма фахового іспиту (<http://surl.li/xxklhn>) містить питання з таких дисциплін «Потенціал і розвиток підприємства», «Економіка підприємства», «Аналіз господарської діяльності», «Організація торгівлі»; вступникам пропонується 50 тестових завдань у системі Moodle та оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів, мінімальний бал становить 100. Співбесіда з іноземної мови передбачає здачу англійської (<http://surl.li/gordct>) або німецької (<http://surl.li/msuvva>) або французької мови (<http://surl.li/llyhrk>) за допомогою тестового контролю, де пропонується 30 тестових завдань та оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів за допомогою таблиці переведення балів. Вступники допускаються до конкурсного відбору на місце державного або регіонального замовлення та можуть бути переведені або рекомендовані на такі місця в разі наявності балу не менше 130. Розклад вступних випробувань та проведення консультацій (<http://surl.li/wverov>) розміщено у вільному доступі на вкладці «Вступна кампанія». Відповідальний секретар Приймальної комісії на зустрічі повідомила, що під час вступу представники

Приймальної комісії звертають увагу на спеціальні умови вступу та пільгові категорії, що надає також право вступникам складати внутрішні іспити в УНУС.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Визнання результатів навчання під час навчання регламентовано Положенням про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в УНУС (<http://surl.li/bldcqh>), що передбачає визнання результатів для учасників програм академічної мобільності та для здобувачів, які переводяться з інших ЗВО або поновлюються на навчання; Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників УНУС (<http://surl.li/ycrtua>); Положенням про комісію Уманського НУС з визнання здобутих в іноземних установах документів про освіту, наукові ступені та вчені звання (<http://surl.li/sbwyxw>); Положенням про порядок визнання Уманським НУС документів про освіту, наукові ступені та вчені звання, здобуті в іноземних установах (<http://surl.li/qjlief>); Положенням про індивідуальний план здобувача (<http://surl.li/bmjuov>). При поновленні чи переведенні для перерахування результатів навчання на підставі порівняння навчальних програм відповідної спеціальності та академічної довідки створюється предметна комісія за розпорядженням декана, до якої входять: декан, гарант ОП, НПП, які викладають дисципліну. Згідно з Положеннями визнання результатів навчання здійснюється із застосуванням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС), зокрема визначено порядок переведення оцінок 4-бальної та 2-бальної шкал та шкали ЄКТС у 100-бальну (<http://surl.li/mjnivq>). Здобувач має право звернутися з апеляцією до ректора Університету протягом 10 робочих днів, якщо не погоджується з рішенням предметної комісії щодо визнання результатів навчання та протягом 10 робочих днів апеляційна комісія розглядає звернення здобувача. Перераховані Положення розміщуються на сайті УНУС на вкладці «Нормативна база» (<http://surl.li/svihvw>) та є доступними для усіх учасників освітнього процесу у вільному доступі, є чіткими та зрозумілими. Проте, випадків перерахування результатів навчання за такою ОП не було, тому ЕГ не змогла переконатися у чіткій реалізації та належному виконанні процедури згідно з Положеннями.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної/інформальної освіти регламентовано Положенням про порядок визнання в УНУС результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<http://surl.li/avgkzc>), що розміщується на сайті у вільному доступі. Положенням визначено, що порядок визнання результатів визначено для здобувачів, які навчаються в ЗВО за певною ОП, переводяться з іншого ЗВО або з однієї ОП на іншу в ЗВО, поновлюються до складу здобувачів. Визнання результатів навчання у неформальній/інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. Загальний обсяг дисциплін за підсумками визнання результатів не повинен перевищувати 25 відсотків. Для визнання результатів навчання створюється предметна комісія у складі: декана, гаранта ОП, НПП, які викладають дисципліну за розпорядженням декана; за підсумками оцінювання предметна комісія приймає рішення про зарахування чи не зарахування певного ОК (або його частини). Предметна комісія надає 10 робочих днів для підготовки здобувача до підсумкового контролю та 20 робочих днів для написання письмової роботи (за наявності), підсумковий контроль проходить у вигляді екзамену. Здобувач має право оскаржити рішення предметної комісії подавши заяву на ім'я ректора для розгляду апеляційною комісією. Під час зустрічі зі здобувачами, ЕГ пересвідчилась в обізнаності здобувачів щодо неформальної освіти та процедури перерахування результатів, також деякі здобувачі повідомили, що проходили курс "Основи проектного менеджменту" на платформі Prometheus, що підтвердив і гарант на зустрічі, проте ці результати ще не були визнані, тому ЕГ не змогла переконатися у належній реалізації згідно Положення, також у ВСО зазначено, що визнання таких результатів навчання не відбувалося.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає підкритеріям 3.1, 3.2, та частково 3.3, 3.4 в частині відсутності залучення здобувачів щодо академічної мобільності та можливостей неформальної/інформальної освіти, що вимагає певних удосконалень. Виявлені недоліки є не суттєвими та можуть бути усунені у визначені терміни.

Недоліки

1. Низька активність та залученість здобувачів до можливостей міжнародних академічних обмінів. 2. Низька активність здобувачів використання можливостей неформальної/інформальної освіти.

Рекомендації

1. До 2026 року активізувати роботу ЗВО, гаранта ОП, кафедри підприємництва торгівлі та біржової діяльності щодо залучення здобувачів до міжнародних академічних обмінів, наукового стажування. 2. До початку 2 семестру 2024-2025 н.р. передбачити у робочих програмах рекомендації щодо можливостей неформальної освіти за допомогою визначених онлайн-курсів чи іншого елемента неформальної освіти як частини вивчення дисципліни, зокрема за допомогою безкоштовних онлайн-платформ для популяризації неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за ОП здійснюється відповідно до Закону «Про вищу освіту»: обсяг ОП визначено в рамках ст. 5; атестація здобувачів відбувається за ст. 6.; розробка і реалізація ОП узгоджені з ст. 9, 10; Система внутрішнього забезпечення якості освіти функціонує відповідно до ст. 16. На основі законодавчих вимог в УНУС сформовано нормативну базу щодо внутрішнього регламентування освітнього процесу. Базовим документом є «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Mq6O>). Форми та методи навчання і викладання на ОП визначаються Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/iERg>. Викладання на ОП проводиться у формі: лекції, семінарів, практичних занять, самостійного навчання на основі підручників та конспектів, періодичних наукових видань, використання ресурсів мережі Інтернет; консультації з викладачами. Аналіз даних ВСО, наведених у табл. 3 Матриця відповідності, показує, що пріоритетними методами навчання за ОК3, ОК6, ОК7, ОК9, ОК10 є мозковий штурм та інші форми групової роботи, проблемні ситуації, аналітичний метод, розрахункові завдання. При викладанні ОК4, ОК11 використовуються робота в мікрогрупах, семінари-дискусії, кейс-метод, аудіовізуальний метод, метод «дерева рішень», презентації. Викладання ОК1 супроводжується наочно-ілюстративними, наочно-проблемними, наочно-практичними та інтерактивними методами навчання. Спілкування у фокус-групах з академічним персоналом, здобувачами дозволяє ЕГ стверджувати, що за ОП широко застосовується самостійна робота на основі системи дистанційної освіти Moodle УНУС. Викладання та навчання на ОП є студентоцентрованим, проблемно-орієнтованим з дотриманням принципів академічної свободи. У ході відеозустрічі з академічним персоналом за ОП присутні повідомили, що дотримуються принципів академічної свободи і студентоцентрованого навчання. Зокрема здобувачам надається право вільного вибору тематики своїх робіт і наукових керівників, здобувачі долучаються до наукових заходів. Здобувачі також стверджували, що в процесі навчання викладачі і керівництво кафедри за ОП враховували побажання здобувачів щодо вибору тем досліджень і вибору бажаних наукових керівників, організовувалися зустрічі з роботодавцями для орієнтування здобувачів щодо вибору баз практики. ЕГ встановила, що в УНУС приділяється увага позиції здобувачів щодо задоволення освітнім процесом на ОП через анкетування. ЕГ ознайомилися з результатами обробки проведеного анкетування серед здобувачів та виявила неузгодженість між поданим текстовим матеріалом та графічним супроводженням, в якому наочно представлено, що 100% анкетованих здобувачів є бакалаврами.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформування здобувачів щодо організації та змісту навчального процесу відбувається такими способами: 1) ОП висвітлюється на сайті УНУС у вкладці Інформаційний пакет ЄКТС (Інтерактивний довідник освітнього середовища) (<http://surl.li/wkswkn>) та на сторінці кафедри (<http://surl.li/fxnudh>) і є у постійному доступі; 2) проект ОП розміщується на сайті УНУС на сторінці відділу моніторингу якості освіти для обговорення учасниками освітнього процесу (<http://surl.li/sprpid>); 3) РП обов'язкових компонентів ОП є у вільному доступі на сайті УНУС на сторінці кафедри (<http://surl.li/qukgso>); 4) перелік та описи вибірових компонентів ОП розміщено у Каталозі елективних дисциплін (<http://surl.li/aolvhx>) та на сторінці кафедри (<http://surl.li/yjnvqj>). До робочих програм дисциплін розробляються силабуси, проте процедура розробки даного документу не регламентується на рівні

керівництва університету. Кожен викладач сам обирає формат для силабусу, це є його академічною свободою. ЕГ встановила, що силабуси сформовані за такими складовими: анотація, мета і завдання курсу, компетентності та ПРН, короткий зміст дисципліни. Силабуси розміщені у Каталозі елективних дисциплін і знаходяться у вільному доступі. На початку навчального семестру, кожен викладач презентує ОК та висвітлює цілі, завдання, очікувані ПРН, форми і методи викладання навчальних дисциплін, порядок і критерії оцінювання. У ВСО зазначено, що здобувачі мають доступ до навчально-методичних матеріалів за кожним освітнім компонентом в Системі дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.udau.edu.ua>). Це підтвердили і викладачі за даною ОП та здобувачі. За запитом ЕГ експертам було надано гостьовий доступ до даної системи, проте була можливість ознайомитися тільки з чотирма ОК, доступ до інших ОК був закритий.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Поєднання навчання та досліджень під час реалізації даної ОП відбувається шляхом компонування навчальної, самостійної, індивідуальної та науково-дослідної роботи. Результатом поєднання вищезазначених складових є науково-дослідна робота, написання й захист звіту з виробничої практики і кваліфікаційної роботи. В РПНД за ОП виділено додаткові бали для заохочування здобувачів за результати науково-дослідної роботи: участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах, публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1-10 балів. Про такий спосіб заохочування щодо активізації науково-дослідної роботи здобувачів повідомили викладачі під час онлайн спілкування. Проте не змогли продемонструвати конкретні результати. Під час вивчення акредитаційних матеріалів ЕГ встановила, що на базі кафедри функціонує науковий студентський гурток, в роботі якого беруть участь здобувачі (<http://surl.li/ljtjtp>). І викладачі, і здобувачі акцентували увагу, що на засіданнях гуртка здобувачі освіти мають можливість презентувати та обговорити результати власних наукових досліджень, визначити перспективи подальшого наукового пошуку; виконання завдань з науково-дослідною складовою передбачених робочими програмами окремих ОК, звітів про практику, кваліфікаційних робіт тощо. Проте на запит ЕГ надати інформацію щодо конкретних результатів роботи гуртка, був представлений тільки план роботи. Здобувачі беруть участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт зі спеціальності (<http://surl.li/mjxhmw>); участь у щорічній Всеукраїнській студентській предметній олімпіаді (<http://surl.li/wkittg>); участь у роботі щорічних Всеукраїнської наукової студентської конференції (<http://surl.li/poirfy>), Всеукраїнської наукової конференції за міжнародною участю «Актуальні питання сучасної економіки», Міжнародної науково-практичної конференції «Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин»; участь у фахових науково-практичних семінарах, що проводяться за співорганізації або на базі кафедри, <http://surl.li/vbhjzs>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

В УНУС сформовано дієвий механізм оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень та сучасних практик. Він регламентується Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>) та Положення про методичне забезпечення освітнього процесу (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/6x3S>). Методичне забезпечення ОК оновлюється на початку навчального року. Оновлення змісту ОК відбувається за ініціативи стейкхолдерів, гаранта ОП, НПП, які забезпечують освітній процес за ОП. Всі викладачі кафедри пройшли підвищення кваліфікації у НУБіП з інноваційної спрямованості педагогічної діяльності (20.05-31.05.2024). За даними ВСО, Міжнародне стажування в Університеті економіки (Бидгощ, Польща) пройшли професор Соколюк С.Ю. на тему: «Міжнародні гранти та дослідницькі проекти від ідеї до реалізації: практика, досвід, перспективи» і розширив знання з використання ефективних стратегій і технологій реалізації міжнар. інновац. проектів при викладанні ОК «Управління інноваційними проектами» та професор Чернега І.І. на тему: «Європейська та польська система вищої освіти: практика, досвід, інноваційні методи навчання» (19.04-30.05.2021) розширила знання з використання інноваційних методів навчання при викладанні ОК «Оцінка ризиків та економічна безпека бізнесу». Доцент Жарун О.В. під час викладання дисципліни «Управління конкурентоспроможністю підприємства» використовує досвід набутий під час підвищення кваліфікації в міжнар. курсі підвищення кваліф. на тему: «Інноваційні форми сучасної освіти з використанням платформ Zoom та Moodle» (НДІ ТОВ «Люблінський науково-технологічний парк» м. Люблін, Польща, 26.07-02.08.2021) та в роботі Літньої школи проекту «Німецько-український агрополітичний діалог» АПД-2022 «Аграрна торговельна політика України – виклики та перспективи в контексті євроінтеграції», 25-29.07.2022). Жарун О.В. та Соколюк С.Ю. пройшли міжнародне стажування «Неформальна освіта у підготовці магістрів та докторів філософії (phd) в країнах європейського союзу та України» в м. Люблін (Польща), за результатами якого планується розширення неформальної освіти при підготовці магістрів даної спеціальності. Також, 13.04 та 20.04.2021 НПП кафедри взяли участь у проведеному міжнародною організацією «Український науково-технологічний центр» тренінгу «Важливість стратегічного торговельного контролю та РХБЯ виклики» (<http://surl.li/gmeucd>). НПП кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності УНУС взяли участь у міжнародному навчальному курсі для академічного персоналу під назвою «Distance education. Course for university management and teachers», (1-21 серпня 2024 р.) <http://surl.li/askxfd>. Викладачі вважають, що отримані знання та навички цілком можна використовувати при викладанні ОК за даною ОП. Вище керівництво УНУС також наголосило, що університет приділяє значну увагу підвищенню кваліфікації НПП. Для цього активізує співпрацю з діловими партнерами та створює умови для викладачів.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Міжнародна діяльність УНУС здійснюється на основі Стратегії інтернаціоналізації УНУС на 2022-2027 рр., (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/oNsr>) та діє Центр міжнародної освіти та співпраці (<https://foreign.udau.edu.ua/>), що координує освітню та наукову міжнародну діяльність. УНУС є учасником понад 10 Міжнародних наукових та навчально-наукових проєктів, зокрема: TEMPUS, SUAFRI-EPC, GUMLog, CRDF Global США, up_Running та ін. (<https://science.udau.edu.ua/ua/novuj-resurs5.html>). УНУС має практику міжнародної академічної мобільності, як здобувачів, так і викладачів. Організація проведення практики студентів УНУС за кордоном регламентується відповідним Положенням (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/T379>). Для здобувачів освіти за ОП проведено серію гостьових лекцій (<https://economics.udau.edu.ua/ua/novini/>). При ознайомленні з РПНД ОК ЕГ встановила, що змістовне наповнення тем ОК є як на українській, так і на англійській мові. У більшості представлених на сайті РПНД у списку рекомендованої літератури присутні англійські/іноземні джерела.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає підкритеріям 4.1, 4.2, 4.4 та частково відповідає підкритеріям 4.3 та 4.5 в частині застосування наукових досліджень в освітньому процесі та активності міжнародної мобільності. Виявлені недоліки є не суттєвими та можуть бути усунені у визначені терміни. Форми і методи навчання за ОП відповідають принципам академічної свободи та студоцентрованого підходу Кафедра створює умови для для активізації наукової діяльності здобувачів (науковий гурток, конкурси наукових робіт). Систематичне підвищення кваліфікації НПП у формах вітчизняного та міжнародного стажування, що дозволяє застосовувати сучасні методики навчання при викладанні ОК та оновлювати зміст ОК.

Недоліки

1. Низький рівень участі здобувачів у наукових дослідженнях та відсутність участі здобувачів у міжнародних проєктах. 2. Відсутні конкретні результати діяльності студентського наукового гуртка.

Рекомендації

1. У термін до 2025-2026 н.р. у МР до написання кваліфікаційних робіт додати вимогу щодо наявності обов'язкової апробації результатів дипломного дослідження у вигляді наукових публікацій. Підвищити кількість спільних наукових публікацій здобувачів і НПП. 2. У планах діяльності студентського наукового гуртка на 2025-2026 н.р. задати чіткі результати, які мають бути досягнені та відображені у конкретних наукових публікаціях здобувачів за напрямками досліджень відповідно до тематики.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів в межах освітніх компонент регулюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/etutti>); Положенням про академічну успішність в УНУС (<http://surl.li/byjaas>); Положенням про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій (<http://surl.li/ifuosj>), Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в УНУС (<http://surl.li/frlljx>). Згідно Положень оцінювання відбувається в умовах європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) за 100-бальною шкалою та застосовується поточний,

модульний та підсумковий контроль. Згідно навчального плану (<http://surl.li/cgnsed>) передбачається залік або екзамен за відповідними ОК; проведення підсумкового контролю (екзамену) відбувається шляхом розподілу 70 балів на поточно-модульний контроль та 30 балів на підсумковий контроль; залік визнається за результатами поточного контролю. У робочих програмах дисциплін (<http://surl.li/fnvujs>) наведено методи контролю та оцінювання, розподіл балів за змістовими модулями, модульним контролем, темами в т.ч. за практичними заняттями та виконанням самостійної роботи, також за кожною дисципліною передбачено до 10 балів за наукову роботу, яка включає участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах, публікація наукових статей, тез доповіді на конференції, які входять до загального рейтингу. Поточно-модульний контроль проводиться у формі тестування з якими ЕГ змогла ознайомитися у системі Moodle за дисциплінами, доступ до яких був наданий (<http://surl.li/zmjigq>), також на вкладках дисциплін здобувачі можуть ознайомитися з переліком екзаменаційних питань та пройти підсумковий контроль (екзамен) за необхідності. Згідно Положення екзамен може здійснюватися у дистанційній формі на платформі Moodle або інших інструментів синхронної чи асинхронної комунікації. Знання здобувачів вважаються задовільними, якщо сума балів за змістовий модуль під час поточної успішності та модульного контролю становить більше 60 відсотків від вказаної максимальної суми за змістовий модуль, до підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали більше 35 балів. Під час зустрічі НПП та здобувачі підтвердили, що інформування щодо оцінювання відбувається на першому занятті, зокрема викладачі знайомлять здобувачів з відповідним курсом та робочою програмою на платформі Moodle. Здобувачі підтвердили обізнаність щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, тому можна визначити їх як чіткими та зрозумілими, що дозволяє встановити та оцінити досягнення здобувачами результатів навчання для окремого ОК та ОП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Відповідно до ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» за другим рівнем вищої освіти атестація здобувачів відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає Стандарту вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Захист кваліфікаційної роботи відбувається на засіданні кваліфікаційної комісії. Порядок роботи екзаменаційної комісії регламентовано Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії (<http://surl.li/xofgim>), головою комісії призначаються фахівці за профілем спеціальності, які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора, завідувачі або професори кафедри, представники роботодавців, до складу комісії, яка становить не більше 4 осіб (або за потреби не більше 6), входять: ректор або проректор, декан або його заступник, завідувачі, професори, доценти, наукові співробітники, фахівці з відповідних галузей, представники роботодавців. Кваліфікаційна робота перед захистом обов'язково перевіряється на плагіат. Кваліфікаційні роботи розміщуються у репозиторії УНУС (<http://surl.li/ywimtv>) у вільному доступі.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури проведення контрольних заходів регулюються Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в УНУС (<http://surl.li/frlljx>), Положенням про академічну успішність в УНУС (<http://surl.li/byjaas>); Положенням про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій (<http://surl.li/ifousj>), також форми контрольних заходів передбачені у робочих програмах дисциплін та на платформі Moodle. Положенням про академічну успішність п.4 передбачено порядок ліквідації академічної заборгованості, зокрема знання здобувачів вважаються незадовільними, якщо сума балів за змістовий модуль під час поточної успішності та модульного контролю становить менше 60 відсотків від вказаної максимальної суми за змістовий модуль, тоді здобувач може повторно перескласти завдання змістового модуля у терміни встановлені НПП, до підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали більше 35 балів, повторне складання екзамену допускається не більше двох разів: перший – НПП, другий – комісії, яка створюється деканом. Згідно Положення про апеляцію здобувачів вищої освіти отриманої під час підсумкового семестрового контролю в УНУС (<http://surl.li/lwizdv>), якщо здобувач не погоджується з відповідною оцінкою, він може за заявою повторно скласти відповідну форму контролю апеляційній комісії, до якої входить голова, члени комісії (не менше 2) та секретар комісії, яка створюється за наказом ректора. Під час зустрічі здобувачі повідомили про те, що мають таку можливість, проте потреби використання такої процедури та конфліктних ситуацій не виникало. Для додаткового інформування здобувачів відділом моніторингу якості освіти розроблено алгоритм проведення апеляції здобувачів щодо оцінки, отриманої під час підсумкового семестрового контролю (<http://surl.li/ahwdri>), яка корелює з Положенням. Згідно Положення п.3.5.3.2 (<http://surl.li/zyksly>) звіт з практики захищаються здобувачами перед комісією з диференційною оцінкою, до складу якої входять чотири особи, зокрема керівники практики та НПП. В УНУС передбачено також ректорський контроль згідно Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти п.2.3.1.3 за допомогою Moodle, пакети ректорських контрольних робіт розробляють для дисциплін з яких передбачено екзамен та проводиться з дисциплін, які були вивчені в попередньому семестрі для перевірки залишкових знань. Графік проведення затверджується деканом та за наказом ректора призначається комісія. На

зустрічі НПП повідомили, що проведення ректорського контролю відбувається за потреби та за призначенням ректора, що суперечить Положенню, що також підтвердили і здобувачі.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

УНУС використовує системний підхід щодо дотримання політики академічної доброчесності, що регулюється Кодексом академічної доброчесності, який встановлює загальні принципи, цінності та засади академічної доброчесності, а також правила поведінки учасників освітнього процесу та співробітників УНУС (<http://surl.li/hmjkov>); Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності УНУС (<http://surl.li/umfejr>); Положенням про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції в УНУС (<http://surl.li/edisuf>); Порядком встановлення фактів порушення академічної доброчесності в УНУС (<http://surl.li/zadlbw>); Антикорупційною програмою УНУС (<http://surl.li/bcuslw>); Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/hzyuue>). Також в УНУС розроблено План заходів спрямованих на запобігання, протидію та виявлення корупції в УНУС (<http://surl.li/bydmlo>), яких потрібно постійно дотримуватися усім учасникам освітнього процесу та співробітникам. Під час зустрічей, ЕГ змогла перекопатися щодо обізнаності усіх сторін ЗВО щодо дотримання академічної доброчесності та послідовному застосуванню під час діяльності. Згідно Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів (<http://surl.li/hzyuue>) визначено, що для профілактики плагіату здобувачів здійснюються такі заходи як: публічний захист кваліфікаційної (дипломної) роботи, електронні версії кваліфікаційних робіт розміщуються на сайті у публічному доступі, результати наукових досліджень підлягають обговоренню на наукових конференціях представлені у вигляді тез/наукових статей, результати наукових досліджень заслуховуються на науково-методичних семінарах та засіданнях наукового гуртка. Також, кваліфікаційні роботи підлягають перевірці на плагіат, адміністраторами перевірки є представники відділу моніторингу якості освіти, проте в нормативних документах не зазначено допустимого відсотку запозичення та таке рішення надається на розгляд завідувача кафедри та наукового керівника за кожною роботою, що було повідомлено ЕГ на зустрічі. У разі виявлення значного об'єму запозичень кваліфікаційна робота повертається на доопрацювання. На запит №2 ЕГ було надано звіти про результати кваліфікаційної (дипломної) роботи та довідку програми Unicheck, за допомогою яких ЕГ змогла перекопатися у чіткій реалізації перевірки на виявлення плагіату. На сторінці відділу моніторингу та якості освіти УНУС розміщується план заходів сприяння розвитку та популяризації академічної доброчесності в УНУС (<http://surl.li/mktjdr>), згідно яких проводяться семінари-тренінги щодо академічної доброчесності, анкетування, конкурс есе, заходи круглих столів і т.д. Додатково на сторінці кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності розміщені матеріали щодо запобігання окремим помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності, презентація «Академічна доброчесність», що є додатковим джерелом для інформування здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає підкритеріям 5.2, та частково 5.1, 5.3 та 5.4, зокрема у ЗВО розроблені та діють нормативні документів, які унормовують питання проведення поточного, модульного та підсумкового оцінювання, дотримання академічної доброчесності та формування культури якості. Виходячи з наданої інформації, вважаємо що наведені недоліки є несуттєвими, а запропоновані рекомендації можуть бути виконані у визначений період. Позитивними практиками варто відзначити популяризацію академічної доброчесності та проведення заходів, що націлені на запобігання, протидію та виявлення корупції.

Недоліки

1. Проведення модульного контролю у формі тестування, де потрібно обрати одну правильну відповідь на теоретичні питання, що не дає в повному обсязі оцінити результати засвоєного матеріалу. 2. Реалізація проведення ректорського контролю не відповідає Положенню про забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти п.2.3.1.3, в частині вибіркового проведення ректорських контрольних робіт, проте Положенням визначено проведення такого контролю за дисциплінами формою контролю яких був екзамен у попередньому семестрі. 3. Відсутність у нормативних документах % унікальності, що застосовується до кваліфікаційних (дипломних) робіт.

Рекомендації

1. Впродовж 2 семестру 2024-2025 н.р. розробити завдання для проведення модульного контролю для перевірки не тільки теоретичного засвоєння матеріалу, а й уміння поєднувати теорію та практику, вирішувати практичні завдання. 2. Впродовж 2 семестру 2024-2025 н.р. унормувати процедури проведення ректорських контрольних робіт згідно Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти п.2.3.1.3 або внести зміни до Положення відповідно до процедури. 3. Впродовж 2025-2026 н.р. передбачити допустимий % унікальності або запозичень, що застосовується до кваліфікаційних (дипломних) робіт ступеня «магістр».

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

За результатами аналізу інформації, отриманої з ВСО ОП та онлайн-спілкування з менеджментом ЗВО, ЕГ встановлено, що Уманський національний університет садівництва добирає НПП виходячи з цілей та необхідності досягнення ПРН ОП. Обов'язкові ОК ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» забезпечують 9 викладачів; у т.ч. 3 викладачі (33%) мають стаж 20 і більше років, 5 осіб (55%) мають стаж від 10 до 20 років; 1 викладач має стаж менше 10 років; усі науково-педагогічні працівники мають наукові ступені та вчені звання: доктора наук, професора - 3 особи (33%), кандидата наук, доцента – 6 осіб (67%). Академічна кваліфікація НПП, задіяних у реалізації даної освітньої програми, підтверджується їх досягненнями, що викладені в таблиці 2 відомостей про самооцінювання. Усі викладачі мають не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності, визначених у п.38 Ліцензійних умов. Публікації НПП індексуються в наукометричних базах, мають високий рівень цитувань, h-індекс в базі Scopus та базі Google Scholar, троє НПП, які викладають на ОП мають сертифікати про володіння іноземною мовою на рівні B2 (<http://surl.li/ouokba>). Під час роботи експертної групи було підтверджено, що НПП, які задіяні на даній ОП, проходять підвищення кваліфікації та систематично беруть участь у науково-практичних конференціях, тренінгових заняттях, у т.ч. за кордоном. Так, шість НПП (у т.ч. члени робочої групи з розробки ОП) пройшли підвищення кваліфікації в межах міжнародного проекту Erasmus+ KA2. Професійна кваліфікація викладацького складу ОП стосується лише окремих НПП. Результати анкетування здобувачів вищої освіти засвідчують позитивну оцінку рівня професіоналізму НПП, які викладають на ОП.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Порядок конкурсного відбору на вакантні посади НПП визначається Положеннями «Про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Уманського національного університету садівництва» <http://surl.li/zzpеср> та «Про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників УНУС» <http://surl.li/nhrqjf>. Відповідно до пункту 2.1 цих документів конкурсний відбір має проводитись на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав претендентів, незалежності, об'єктивності. Перевагу при відборі НПП мають кандидати зі ступенем доктора або кандидата наук, вченим званням професора або доцента, які мають значні навчально-методичні та наукові здобутки, підвищували кваліфікацію протягом останніх п'яти років. Кандидати на посади НПП надають комплект формалізованих документів (список наукових та навчально-методичних праць, документів щодо підвищення кваліфікації/стажування тощо). Оголошення щодо конкурсу на заміщення вакантних посад публікуються у друкованому виданні "Уманська зоря" та дублюються на сайті ЗВО (<http://surl.li/ighjzo>). При проведенні конкурсів на заміщення вакантних посад беруться до уваги при укладанні строкових контрактів з викладачами результати щорічного рейтингового підбиття підсумків і узагальнення результатів наукової, навчальної, методичної та організаційної роботи НПП. За результатами онлайн зустрічі із адміністративним персоналом ЗВО начальник відділу кадрів Косенко С.В. повідомила, що є випадки, коли на одне вакантне місце претендує кілька осіб, проте конфліктних ситуацій з цього приводу не виникало. Науково-педагогічні працівники навчального закладу проінформували ЕГ під час онлайн-спілкування, що процедура конкурсного добору викладачів в УНУС є прозорою та зрозумілою. Фактів порушень регламентних норм укладання контрактів у навчальному закладі не виявлено.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Під час онлайн-зустрічі з роботодавцями ЕГ отримала підтвердження інформації, викладеної у ВСО ОП щодо їх залучення до організації й реалізації освітнього процесу на ОП. Основними формами залучення роботодавців до

освітнього процесу є: участь стейкхолдерів в обговоренні питань удосконалення ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг», комунікації під час проведення Ярмарку вакансій (<http://surl.li/rwbcyl>), виступи на бізнес-форумах, круглих столах. Зокрема, 3 вересня 2024 р. на кафедрі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності було проведено науковий семінар «Актуальні проблеми АПК». Перед учасниками семінару виступила ФОП Корчова О. з доповіддю «Досвід організації власної справи» (<http://surl.li/xnsuqh>); 23 жовтня 2024 р. відбувся семінар з представником Фінансово-економічного департаменту «УКРПРОМІНВЕСТ-АГРО» Мужайлом Р. (<http://surl.li/otcnyv>); здобувачі вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» взяли участь у екскурсії до магазину торговельної мережі «Епіцентр», де зустрілися із стейкхолдером Дудкевич Ю., начальником відділу бухгалтерського обліку (<http://surl.li/gubemk>). Крім того кафедра залучає роботодавців в рамках співпраці в якості керівників практик від підприємств згідно укладених угод про співпрацю (<http://surl.li/nbjnzq>, <http://surl.li/gltiqp>), голів експертних комісій, а також безпосередньо до аудиторних занять, зокрема, для читання гостьових лекцій. Зокрема, 28 жовтня 2022 р. доцентом кафедри Тупчій О. та президентом Асоціації «Свинарів України» Юрченко О. було проведено спільну лекцію на тему «Методологія формування та впровадження програм соціально-економічного розвитку підприємницького середовища» (<http://surl.li/hsitfy>), 3 жовтня 2023 року була проведена онлайн лекція директора з питань освіти та компетенцій Організації економічного співробітництва та розвитку, почесного професора Гейдельберзького університету Andreas Schleicher на тему: «Measuring education beyond academic learning» (<http://surl.li/xeryuy>), 3 травня 2024 року була проведена онлайн лекція почесної професорки Стенфордського університету Anne Krueger на тему: «The World Trading System under the WTO and Protectionist National Policies» (<http://surl.li/pqlgql>), 20 вересня 2024 року доцентом кафедри Жарун О. та начальником відділу збуту ПрАТ «Світ Меблів – Україна» Діхтяренко В. в межах дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» було проведено гостьову лекцію на тему: «Формування конкурентних переваг підприємства» (<http://surl.li/uehlwi>). За результатами аналізу відомостей самооцінювання та отриманих додаткових доказів при онлайн-спілкуванні ЕГ встановила, що УНУС практикує залучення до занять професіоналів-практиків, представників роботодавців, проте така співпраця носить односторонній характер.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

У ході онлайн-спілкування з НПП встановлено, що в УНУС налагоджена система підвищення кваліфікації, її процедура, види та форми регулюють Колективний договір між трудовим колективом та адміністрацією УНУС на 2023–2025 рр. (<http://surl.li/ulrbih>), Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників УНУС (<http://surl.li/axszsk>). Усі НПП даної ОП мають свідоцтва про підвищення кваліфікації. Більшість викладачів пройшли підвищення кваліфікації у вітчизняних ЗВО (КНУ імені Тараса Шевченка, Національний університет біоресурсів і природокористування України та ін.) та шляхом міжнародного стажування, яке організовує Центр міжнародної освіти та співпраці (<http://surl.li/jjofuc>), про що свідчать сертифікати таких НПП як Соколюк С.Ю., Чернега І.І., Жарун О.В., Бленда Н.О., Коротєєв М.А. (<http://surl.li/hapbxb>). Під час онлайн-зустрічей із менеджментом та НПП УНУС встановлено, що адміністрація ЗВО проводить послідовну політику, направлену на сприяння підвищенню професійної майстерності викладачів. У навчальному закладі діє чітка система заохочення НПП за досягнення в освітній та науковій діяльності. Адміністрація університету стимулює професійний розвиток НПП, розвиток викладацької майстерності, використовуючи матеріальні та моральні методи стимулювання. Згідно Змін до Колективного договору між трудовим колективом та адміністрацією УНУС (<http://surl.li/bqszaw>) НП та інші працівники закладу преміюються за новаторство у науково-педагогічній діяльності, за досягнення високого рівня викладацької майстерності, захист дисертації, отримання патенту, публікації статей у виданнях, що цитуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science, підготовку матеріалів для отримання гранту тощо. Нормативним документом, що регламентує стимулювання НПП є Положенням про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників УНУС (<http://surl.li/ukorf>). За словами головного бухгалтера УНСУ Лисої Н.В. результатом рейтингового оцінювання є преміювання НПП за підсумками року в межах наявного фонду оплати праці відповідно до Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам УНУС за сумлінну працю, зразкове виконання посадових обов'язків (<http://surl.li/wtiabj>). Зміни до Колективного договору регламентують і нематеріальне заохочення, яке відбувається шляхом нагородження грамотами, подяками з нагоди професійних свят та пам'ятних дат тощо. Зокрема у 2022 році грамотою УНУС нагороджено Бленду Н.О., у 2023р. Почесною грамотою МОНУ нагороджено Нестерчук Ю.О., також у 2023р. Почесною грамотою виконавчого комітету Уманської міської ради нагороджено Чернегу І.І. (<http://surl.li/otzshg>). Результати онлайн-зустрічі ЕГ з НПП свідчать, що існуюча система стимулювання сприяє орієнтованості викладачів на забезпечення якісного навчального процесу, є мотивуючим чинником підвищення якості праці, створює умови змагальності та здорової конкуренції.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає підкритеріям 6.2, 6.4, частково відповідає підкритерію 6.1, 6.3. Виявлені недоліки є не суттєвими та можуть бути усунені у визначені терміни. 1. Встановлено відповідність НПП освітньої програми академічній кваліфікації з тих освітніх компонентів, які вони викладають на ОП. Публікації викладачів НПП індексуються в наукометричних базах, мають високий рівень цитувань, h-індекс в базах Scopus та Google Scholar. 2. Процедура конкурсного добору НПП у УНУС є прозорою та публічною. 3. УНУС стимулює розвиток викладацької майстерності, використовуючи моральні заохочення та матеріальні стимули. Здійснюється рейтингова система

оцінювання ефективності діяльності науково-педагогічних працівників для використання її в системі стимулювання персоналу.

Недоліки

1. Професійна кваліфікація викладачів, які задіяні в реалізації ОП потребує покращення. 2. Слабкою стороною ОП є односторонній характер залучення роботодавців, експертів та фахівців галузі до організації та реалізації освітнього процесу.

Рекомендації

1. До початку 2025-2026 н.р. запланувати підвищення кваліфікації/стажування НПП за профілем ОК, що викладаються, на базі підприємств торгівлі, суб'єктів підприємницької діяльності та митних органів. 2. Впродовж 2025-2026 н.р. розширити спектр співпраці з роботодавцями, експертами та фахівцями галузі зокрема через їх залучення до проведення спільних наукових досліджень, публікацій, участі у науково-практичних конференціях, рецензування робочих програм, ОК, практик тощо.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час огляду ЕГ матеріально-технічних ресурсів працівниками УНУС було організовано онлайн-екскурсію. Побачене дозволяє зробити висновки, що в університеті створені умови, що забезпечують досягнення мети ОП та ПРН. Матеріально-технічна база УНУС налічує: сучасні навчальні корпуси; лекційні аудиторії, оснащені мультимедійними проекторами; комп'ютерні класи, які мають ліцензоване програмне забезпечення; лабораторії; навчально-культурний центр; спортивні зали та майданчики, їдальню, студентське кафе, гуртожитки. Під час онлайн зустрічі Лиса Н.В, головний бухгалтер УНУС, зазначила, що фінансовий стан університету стабільний, навчальний заклад з бюджету отримує достатнє фінансування, крім того за показниками формульного розрахунку отримали додаткове фінансування, яке було направлено на стимулювання працівників університету. Крім того спецфонд поповнюється за рахунок отримання коштів від здобувачів вищої освіти контрактної форми навчання, яких в УНУС біля 65%. Для оновлення матеріально-технічної бази в УНУС збирають та опрацьовують заявки від кафедр, після чого відбувається процедура закупівлі усього необхідного для успішної організації освітнього процесу. Особливої уваги заслуговує наукова бібліотека університету, яка має чотири абонементи та чотири читальних зали на 220 місць і книгосховище на понад 260 тис томів навчальної, наукової та художньої літератури. У бібліотеці УНУС функціонують: веб-сайт, електронний каталог (<http://surl.li/oaeriw>), бібліографічні огляди, репозитарій (<http://surl.li/uwkyxg>), віртуальна бібліографічна довідка (<http://surl.li/kphwbx>). Все це формує інформаційну базу для наукового та навчально-виховного процесів підготовки майбутніх фахівців. У ході зустрічі директорка бібліотеки Кравченко Т.О. поінформувала ЕГ, що бібліотека проводить різні заходи для здобувачів щодо розвитку інформаційних технологій, академічної доброчесності, тренінги, майстер класи тощо. ЕГ за результатами огляду матеріально-технічної бази відзначає активну роботу працівників бібліотеки. В УНУС використовується навчальна платформа дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.udau.edu.ua/>), крім того функціонує «Автоматизована система управління НЗ», що забезпечує управління університетом в єдиному інформаційному просторі (<http://mkr.udau.edu.ua/>). НПП та здобувачі мають безкоштовний доступ до електронних ресурсів у комп'ютерних класах і через підключення до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi. Точки доступу є у всіх корпусах на всіх поверхах. Онлайн зустріч із здобувачами вищої освіти дає підстави зробити висновок, що умовами навчання та проживання вони задоволені. Загалом, за результатами дистанційного ознайомлення із матеріально-технічною базою та навчально-методичним забезпеченням ЕГ відзначає, що матеріально-технічна база університету повною мірою відповідає встановленим вимогам і є достатньою для забезпечення навчально-виховного процесу, наукової роботи та соціально-побутових потреб учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової

діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

На підставі огляду матеріально-технічної бази університету, проведених зустрічей зі здобувачами вищої освіти, представниками Ради студентського самоврядування, науково-педагогічними працівниками було встановлено, що викладачі та студенти мають вільний та безоплатний доступ до інформаційних ресурсів та відповідної інфраструктури університету. В навчальних будівлях є безоплатний доступ до Wi-Fi мережі. Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники мають безкоштовний доступ до баз даних Scopus та Web of Science. Представники структурних підрозділів, здобувачі надали інформацію, що весь спектр бібліотечних послуг надається у УНУС безкоштовно. В спортивних залах є можливість безкоштовно займатися спортом в різних секціях на вибір здобувачів вищої освіти: легка атлетика; настільний теніс; баскетбол; волейбол; дзюдо; гирьовий спорт. Сприяє реалізації ОП та створює сприятливі супутні умови для освітнього процесу комфортні умови проживання у гуртожитку, можливість медичного обслуговування, наявність закладів масового харчування. Студентам та викладачам надається можливість безкоштовно публікувати наукові здобутки у чисельних виданнях УНУС та у збірниках конференцій за результатами їх проведення, які відбуваються регулярно. ЕГ відмічає, що в УНУС регулярно відбувається опитування здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/xeihs>), результати яких свідчать про задоволеність створеними умовами для навчання, заняттями наукою, спортом, відпочинку тощо.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

В УНУС організовано відносно безпечне середовище для життя, фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти. У ході АЕ з'ясовано, що у навчальному закладі функціонують 8 об'єктів укриття загальною місткістю 2990 місць (<http://surl.li/tecbqg>), які використовують під час повітряної тривоги, у т.ч. у гуртожитках, що є на сьогодні вкрай необхідними в контексті загроз безпеці. Приміщення навчального закладу обладнані вогнегасниками, відповідають діючим санітарно-технічним вимогам, згідно Санітарного паспорту УНУС (<http://surl.li/ubpfdv>). В університеті регулярно проводяться інструктажі учасників освітнього процесу з техніки безпеки та охорони праці згідно затверджених інструкцій (<http://surl.li/fjudzj>), з відповідними записами у журналах інструктажів. Безпечність освітнього середовища здобувачів вищої освіти створюється наявністю медичного працівника. Психологічна підтримка надається практичним психологом університету Мазуренко В.Д., яка під час онлайн зустрічі зазначила, що основним своїм завданням бачить супровід навчальної та виховної роботи, забезпечення та підвищення ефективності педагогічного процесу, захист психічного здоров'я і соціального благополуччя усіх його учасників (<http://surl.li/emgici>). Зокрема, 28 лютого 2024 року Мазуренко В.Д. Провела онлайн вебінар на тему: «Психологія стосунків» (<http://surl.li/zpvcgm>). Питанням ментального здоров'я здобувачів вищої освіти багато уваги приділяють куратори під час виховних годин, згідно затверджених планів виховної роботи. Здобувачі вищої освіти мають можливість передати свої скарги також через скриньку довіри (<http://surl.li/kzesxo>). Під час онлайн зустрічей експертна група переконалась, що соціально-психологічний клімат в навчальному закладі є задовільним, а освітнє середовище безпечним та дозволяє задовольнити інтереси та прагнення здобувачів вищої освіти.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

За результатами вивчення відомостей самооцінювання та проведених онлайн зустрічей ЕГ зазначає, що УНУС забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну підтримку насамперед через сайт університету (<https://www.udau.edu.ua/>), на якому забезпечено доступ до регламентуючих документів ОП, системи електронного розкладу (<http://surl.li/cgrmhn>), навчально-інформаційних матеріалів (<http://surl.li/ahhule>), навчальної та наукової літератури (<http://surl.li/uhqtkg>) тощо. Крім того представники деканату, профільних структурних підрозділів університету, куратори, старости оперативно інформують здобувачів вищої освіти, які навчаються на даній ОП. НПП, які викладають на ОП мають консультаційні години, під час яких ЗВО можуть отримати додаткову інформацію з навчальних питань. Студенти комунікують з викладачами як безпосередньо, так і за допомогою меседжерів Viber та Telegram тощо. На сайті університету є «Путівник для першокурсників» (<http://surl.li/ggfozm>), в якому зазначені правила поведінки в навчальному закладі, телефони ключових структурних підрозділів та схема студмістечка. В університеті працює телефон «Довіра», за яким можна попередньо записатися на співбесіду до психолога. У навчальних корпусах розміщені скриньки довіри, інформація з яких аналізується помічником ректора. Соціальна підтримка здійснюється через стипендіальне забезпечення, можливість проживання у гуртожитках. Відповідно до чинного законодавства та у відповідності до Колективного договору між трудовим колективом та адміністрацією УНСУ (<http://surl.li/flwgor>) студенти-сироти, студенти-інваліди та студенти з малозабезпечених сімей отримують додаткові пільги. Призначення соціальної стипендії здобувачам вищої освіти та надання матеріальної допомоги розглядається Стипендіальною комісією, яка керується Правилами призначення академічної та соціальної стипендії здобувачам вищої освіти, аспірантам і докторантам УНУС (<http://surl.li/pdsksx>) та Положенням про студентське самоврядування УНУС (<http://surl.li/cyqrxl>). Результати анкетування, проведеного Відділом моніторингу якості освіти УНУС, свідчать про високий рівень задоволеності здобувачів вищої освіти ОП усіма видами підтримки (<http://surl.li/eefxus>). Під час онлайн зустрічей зі здобувачами вищої освіти та представниками РСС було підтверджено системну роботу університету щодо задоволення потреб в освітній, організаційній, інформаційній, консультативній та соціальній підтримці та наявності зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг».

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В УНУС врахована можливість реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Інфраструктура навчального закладу пристосована для осіб з обмеженими фізичними можливостями, про що ЕГ пересвідчилась під час огляду матеріально-технічної бази, зокрема за рахунок обладнання сходами та широкими дверима корпусів № 1, № 4, № 5, № 7, спортивного комплексу № 1 і Навчально-культурний центр, обладнання сходами та широкими дверима корпусів № 2, № 9, № 10, № 12, № 13, а також усіх гуртожитків. Вхід і вихід з приміщень, напрям руху по сходах означені табличками з шрифтом Брайля. В університеті діє внутрішньоуніверситетська система супроводу осіб з особливими освітніми потребами. В навчальному закладі впроваджено Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам студентства в УНУС (<http://surl.li/axdpcy>). Правила прийому на навчання до університету не містять дискримінаційних положень, які б обмежували права осіб з особливими потребами (<http://surl.li/yeuprq>). Такі особи можуть зараховуватись за співбесідою або брати участь у конкурсному відборі за іспитами та/або квотою-1, квотою-2. Віртуальне освітнє середовище на платформі Moodle (<https://moodle.udau.edu.ua/>), онлайн-доступ до бібліотеки за посиланням <https://library.udau.edu.ua> надають можливості дистанційного навчання в тому числі студентам з особливими потребами. Заняття з фізичної культури та спорту для таких осіб проводяться у спецгрупах. Здобувачів вищої освіти за ОП з особливими освітніми потребами немає.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика та процедури УНСУ щодо вирішення конфліктних ситуацій викладені в Положенні про попередження та протидію сексуальним домаганням та дискримінації в УНУС (<http://surl.li/hyadrk>), яке встановлює правила та процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією, Правилах внутрішнього розпорядку УНСУ (<http://surl.li/tbqedq>). В університеті затверджена Антикорупційна програма (<http://surl.li/bcberj>), яка містить правила, стандарти та процедури щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у навчальному закладі. В університеті діє Антикорупційна лінія (<http://surl.li/bzqipr>), за якою можна звернутись до Уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції в УНУС Машковської Л.В., яка під час онлайн зустрічі з ЕГ повідомила, що випадків звернення щодо корупційних дій не було. У УНУС діє політика недопустимості порушення етичних принципів і норм членами університетської спільноти, зокрема, свідомого поширення хибної, упередженої інформації щодо наукових досліджень, наклепи та завдання шкоди репутації членів колективу університету, публічне коментування чи заочне обговорення приватного життя або особистих якостей здобувачів, викладачів, адміністрації чи інших співробітників, оприлюднення у засобах масової інформації та в соціальних мережах неперевіреної, неточної або неправдивої інформації особистого чи академічного характеру про університет та членів його спільноти. Для профілактичної роботи по попередженню випадків булінгу та забезпечення оперативного реагування при їх наявності в університеті наказом ректора №01-05/32 від 17.02.2020 р. (<http://surl.li/znahhh>) створена Комісія з питань запобігання випадків булінгу в УНСУ. У ході онлайн спілкування з ЕГ склалось враження, що студенти ОП не повною мірою розуміють формальну процедуру вирішення конфліктних ситуацій. З іншого боку як академічна, так і студентська спільноти зазначають, що конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає підкритеріям 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, частково відповідає підкритерію 7.6. Виявлені недоліки є не суттєвими та можуть бути усунені у визначені терміни. 1. Потужна матеріально-технічна база та належне науково-методичне забезпечення задовольняє інтереси та освітні потреби здобувачів ОП. 2. Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники мають вільний та безоплатний доступ до мережі Інтернет як в університеті, так і в гуртожитках, а також до таких елементів інфраструктури, як бібліотека, комп'ютерні аудиторії, спортивний комплекс тощо. 3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я як студентів, так і працівників навчального закладу. В університеті створені умови для осіб з особливими освітніми потребами. 4. В УНУС унормовані процедури вирішення конфліктних ситуацій. ЕГ встановлено, що конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією або корупцією не зафіксовано. Учасники фокус-груп відзначали сприятливий психологічний клімат у колективі, як для викладачів та співробітників, так і для здобувачів вищої освіти.

Недоліки

Здобувачі вищої освіти ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» не повною мірою розуміють формальну процедуру вирішення конфліктних ситуацій

Рекомендації

Протягом 2 семестру 2024-2025 н.р. провести додаткову роз'яснювальну роботу серед студентів ОП щодо формальних процедур вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

В УНУС процедура поточного моніторингу та періодичного перегляду ОП регламентується Положенням про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми в УНУС (<http://surl.li/kftpg>), Положенням про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в УНУС (<http://surl.li/gyohxa>). Передбачені положеннями норми дозволяють забезпечити регулярний моніторинг та перегляд освітньої програми. Процедура здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОП також закріплено у новій редакції Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС (<http://surl.li/nlwwot>). В ході онлайн спілкування з авторами відомостей про самооцінювання було встановлено, що роботу з перегляду та оновлення ОП координує відділ моніторингу якості освіти УНУС. Як зазначив один із авторів Коротеев М.А. ця робота ведеться постійно, проте формальних рис вона набуває в листопаді, коли після затвердження складу (до 15 жовтня) збирається робоча група оновлює зміст освітньої програми (з врахуванням рекомендацій усіх зацікавлених стейкхолдерів). З 1 грудня до 1 січня проект ОП оприлюднюється на офіційному сайті університету, а з 1 січня до 1 лютого робоча група здійснює доопрацювання ОП з врахуванням отриманих пропозицій, зауважень та рекомендацій. З 1 лютого до 1 червня ОП проходить процедуру затвердження та оприлюднюється на офіційному сайті університету до початку вступної кампанії у поточному календарному році. ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» була розроблена в листопаді 2021 р. Перший набір був здійснений у 2022 р. і відповідно - випуск у 2023 р. Перші зміни до ОП були внесені у 2022 р., а саме ОК «Глобальна економіка» була замінена на ОК «Механізми розвитку АПВ» (протокол №6 від 22.02.2022). Основні зміни в зміст ОП були внесені у 2024 р. Зокрема замінено ОК «Інноваційні проекти» на «Управління інноваційними проектами», (протокол №1 від 05.02.2024 р.), ОК «Біржовий ринок» перенесено у вибіркочу ОК, а ОК «Стратегії розвитку бізнесу» включено до складу обов'язкових компонент (протокол №12 від 11.07.2024), внесено корективи у розділі Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, розширено перелік вибіркочих компонент, а також були внесені зміни у зміст програмних результатів та компетентностей у зв'язку із внесенням змін у Стандарт вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність від 05.07.2024 р. Під час проведення акредитаційної експертизи встановлено, що гарант, робоча група ОП проводять роботу з удосконалення ОП. Порушень існуючих в університеті правил розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП не виявлено.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Отримання зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти у межах ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» відбувається шляхом проведення щорічних опитувань студентів щодо оцінювання ОП (<http://surl.li/troatl>). Анкета створюється відділом моніторингу якості освіти УНУС спільно з психологічною службою навчального закладу та містить основні критерії забезпечення якості освіти. За результатами отриманих відповідей відділ моніторингу якості освіти готує загальний звіт по університету (<http://surl.li/yzfmsc>), який оприлюднюється на сайті ЗВО. Звіт містить детальний аналіз результатів анкетування від здобувачів вищої освіти. Звіт розглядається навчально-методичною радою університету, висновки та рекомендації якої беруться до уваги завідувачами кафедр та гарантами ОП. Зокрема, результати анкетування здобувачів ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг», їх пропозиції та зауваження до змісту ОП розглядалися робочою групою (протокол № 1 від 28.11.2023 р.) і враховувались при удосконаленні ОП та освітнього процесу. Під час онлайн спілкування із здобувачами вищої освіти Солоненко Д.Г. підтвердив, що він долучався до обговорення ОП, проте не у якості учасника робочої групи, а лише у якості стейкхолдера від здобувачів вищої освіти, брав участь у двох засіданнях і вніс пропозицію щодо збільшення кількості ОК пов'язаних із специфікою аграрного бізнесу. За

словами Солоненка Д.Г. результатом його пропозицій є доданий ОК «Механізми розвитку АПВ», хоча за витягом із протоколів засідання кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, який був наданий за запитом ЕГ, дана пропозиція була внесена у перелік ОК ще 22 лютого 2022 р., коли даний здобувач ще не навчався за цією ОП. Діяльність органів студентського самоврядування регламентується Положенням про студентське самоврядування УНУС (<http://surl.li/umajxb>) і спрямована на вдосконалення навчального процесу та підвищення його якості. Рада студентського самоврядування УНУС залучається до процесів внутрішнього забезпечення якості освіти шляхом участі у засіданнях Вчених рад, можливості вносити свої пропозиції та обговорити освітні потреби на систематичних зустрічах із ректором та менеджментом університету. За результатами вивчення відомостей самооцінювання та онлайн спілкування із фокус-групами ЕГ відмічає якісну роботу відділу моніторингу якості освіти в частині анкетувань здобувачів вищої освіти з питань удосконалення освітнього процесу та формуванні звітів за результатами анкетувань. Проте ЕГ відмічає недостатній рівень участі як здобувачів вищої освіти даної ОП, так і представників органів студентського самоврядування в процесах періодичного перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Відповідно до пункту 4.2. Положення про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми в УНУС (<http://surl.li/kftpge>) до розробки, моніторингу та перегляду ОП доцільно включати до проектних груп представників роботодавців, здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів. Відділ моніторингу якості освіти УНУС проводить анкетування роботодавців та формує щорічні звіти щодо їх результатів (<http://surl.li/pvreoj>), проте вони носять загальний характер і не дають ЕГ зробити стверджувальний висновок про вплив роботодавців як на зміст самої освітньої програми, так і на інші процедури забезпечення її якості. У ході онлайн спілкування із роботодавцями ЕГ з'ясувала, що вони залучені до питань удосконалення та розвитку освітнього процесу шляхом консультування НПП та здобувачів вищої освіти, надання баз для проходження практики, участі в освітньо-наукових заходах. Підтвердити участь стейкхолдера Новицького І. В., про якого згадується у відомостях про самооцінювання, не вдалось, так як він до запланованої зустрічі ЕГ та роботодавців не доєднався.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ЕГ встановлено, що в університеті діє Центр професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки (<http://surl.li/nwplzh>), який активно співпрацює із випускниками навчального закладу, організовує зустрічі випускників, надає інформацію щодо їх можливого працевлаштування, збирає та узагальнює відомості щодо кар'єрного шляху випускників. В університеті також діє Асоціація випускників та друзів УНУС, до якої входять випускники, які закінчили навчання п'ять і більше років тому. Зв'язок із випускниками, які закінчили навчання за останні роки, підтримується безпосередньо на кафедрі та деканатом. В університеті функціонує онлайн анкетування для випускників, де збирається інформація щодо їх кар'єрного шляху та траєкторії їх працевлаштування (<http://surl.li/rnufua>). Кафедра також підтримує зв'язки з випускниками, запрошуючи їх на зустрічі зі здобувачами, залучаючи до освітнього процесу (майстер-класи, тренінги). На кафедрі ведеться база відгуків випускників ОП (<http://surl.li/lkrhex>). Випускники, які долучилися до онлайн-зустрічі також підтвердили підтримку зв'язків із кафедрою, проте ЕГ зазначає, що як серед випускників, що залишили відгук на сторінці кафедри, так і до онлайн зустрічі з ЕГ, долучилась лише одна випускниця ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» Зайчук Д., тому ЕГ не змогла отримати підтвердження тісного зв'язку випускників ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» із кафедрою, факультетом та навчальним закладом зокрема.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Відповідно до відомостей самооцінювання та за результатами роботи з фокус-групами ЕГ встановила, що в університеті вибудована як вертикальна, так і горизонтальна системи забезпечення якості закладу вищої освіти. Як зазначив під час онлайн спілкування Мальований М.І., проректор з науково-педагогічної роботи УНУС, вертикальна складова системи функціонує від викладача до ректора, на кожному із цих рівнів, а саме кафедра, факультет, ректорат, вчена рада тощо є певні функції, які стосуються внутрішньої системи забезпечення якості закладу вищої освіти. На горизонтальному рівні в університеті створений відділ моніторингу якості освіти УНУС, на який покладено багато функцій пов'язаних із забезпеченням якості: моніторинг організації освітнього процесу, контроль за дотриманням законодавства, наявністю та якістю методичного забезпечення тощо. Створена система передбачає постійне спілкування НПП, гарантів ОП, завідувачів кафедр з метою обміну досвідом, оскільки рекомендації як ЕГ, так і ГЕР є у більшості випадків універсальними для усіх освітніх програм. Після завершення циклів акредитації проректор з науково-педагогічної роботи збирає гарантів ОП для обговорення рекомендацій ЕГ та ГЕР і розроблення заходів щодо удосконалення ОП. Під час спілкування із адміністративним персоналом ЕГ уточнила функції відділу моніторингу якості освіти з питань забезпечення якості освіти закладу. Керівник відділу Пітель Н.Я. повідомила, що робота відділу направлена на моніторинг наявності та якості методичного наповнення платформи дистанційного навчання Moodle, пропаганди академічної доброчесності, анкетування усіх причетних до освітнього

процесу. Анкетування проводиться у вересні – жовтні, результати узагальнюються і формується звіт у листопаді, який оприлюднюється на сайті університету та обговорюється на засіданні вченої ради. Оскільки звіт носить узагальнюючий характер, то гаранті ОП, завідувачі кафедр звертаються до відділу із запитом щодо результатів анкетування своїх ОП і ця інформація є підставою для внесення змін у зміст ОП та її ОК. В той же час керівник відділу зазначила, що зміст ОП, її відповідність стандарту освіти, знаходиться поза компетенцією відділу і цей моніторинг проводить лише одна особа - проректор з науково-педагогічної роботи. ЕГ вважає це суттєвим недоліком, який потребує значного покращення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитаційна експертиза ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» другого (магістерського) рівня вищої освіти раніше не проводилась, тому при удосконаленні даної ОП враховувались рекомендації, надані при акредитаціях інших ОП УНУС (<http://surl.li/vpbtin>), а також розроблені на їх основі відділом моніторингу якості освіти УНУС рекомендації для гарантів освітніх програм щодо врахування зауважень акредитаційних експертів (<http://surl.li/fstuaaj>, <http://surl.li/zrylwt>). Зокрема, за результатами проведених акредитацій в УНУС гарант та робоча група ОП взяла до уваги наступні рекомендації: - розширення й актуалізація інформаційного наповнення сайту кафедри щодо представлення інформації про ОП; - розширення практики використання безкоштовних програмних продуктів для перевірки на виявлення текстових збігів схожості в наукових дослідженнях; - розвиток публікаційної активності здобувачів вищої освіти; - залучення широкого кола стейкхолдерів до процесу перегляду та оновлення ОП; - оприлюднення інформації щодо врахування зауважень і побажань стейкхолдерів освітнього процесу під час перегляду ОП; - активізація залучення професіоналів-практиків до проведення лекційних, практичних занять та семінарів; - заохочення здобувачів до участі у програмах міжнародної та внутрішньої академічної мобільності.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Чинні нормативні акти Уманського національного університету садівництва, що регламентують внутрішнє забезпечення якості, практика системного опитування як здобувачів вищої освіти, так і інших сторін зацікавлених у підвищенні якості освітньої діяльності створюють передумови для формування культури якості освіти. Відповідно до Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС (<http://surl.li/ibyfsww>) місією університету є забезпечення якісної, доступної сучасної освіти завдяки знанням та досвіду науково-педагогічних працівників, розвитку наукових і освітніх технологій; підготовка фахівців, здатних до практичної реалізації отриманих знань. Під якістю освітнього процесу в УНУС розуміють забезпечення реалізації місії ЗВО через систему рейтингування НПП та здобувачів вищої освіти, культуру академічної доброчесності, систему управління ЗВО. Під час онлайн спілкування було виявлено, що в ЗВО прослідковується партнерство між усіма учасниками освітнього процесу. Проте, варто посилити залучення роботодавців, випускників та здобувачів вищої освіти до процедур забезпечення якості та удосконалення ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг».

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає підкритеріям 8.1, 8.6, частково відповідає підкритерію 8.2, 8.3, 8.4, 8.7. Виявлені недоліки є не суттєвими та можуть бути усунені у визначені терміни. ЕГ вважає, що недолік підкритерію 8.5 в частині не виявлення системою внутрішнього забезпечення якості освіти недоліків в освітній програмі є суттєвим і потребує значного покращення. 1. Відділ моніторингу якості освіти УНУС веде активну роботу в частині анкетувань здобувачів вищої освіти з питань удосконалення освітнього процесу та формуванню звітів за результатами анкетувань. Відпрацьований механізм і щодо вивчення та узагальнення зауважень і рекомендацій, сформульованих ЕГ / ГЕР під час попередніх акредитацій. 2. В УНУС прослідковується партнерство між усіма учасниками освітнього процесу, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Недоліки

1. В системі внутрішнього забезпечення якості освіти УНУС не відпрацьована процедура виявлення недоліків в освітній програмі на невідповідностей Стандарту ВО. 2. ЕГ не виявила тісного зв'язку між навчальним закладом і випускниками ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг». 3. Недостатньо активне долучення здобувачів вищої освіти та роботодавців до перегляду ОП.

Рекомендації

1. До початку 2 семестру 2024-2025 н.р. розробити процедуру багаторівневого контролю якості освітніх програм та їх відповідності змісту стандартів освіти. 2. Протягом 2 семестру 2024-2025 н.р. налагодити більш ефективну комунікацію з випускниками, в тому числі з питань перегляду ОП. 3. Активніше залучати здобувачів вищої освіти та роботодавців до перегляду ОП, при розробці проекту ОП на 2025 рік включити до складу проектної групи здобувача ВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень Е

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регламентовані внутрішніми положеннями УНУС таких як: Статут Уманського національного університету садівництва (<http://surl.li/hifnvp>); Правила внутрішнього розпорядку УНУС (<http://surl.li/phnbtbx>); Колективний договір між колективом та адміністрацією УНУС на 2023-2025 роки (<http://surl.li/hmgrpzy>); Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в УНУС (<http://surl.li/rwjxnm>); Кодекс академічної доброчесності УНУС (<http://surl.li/cmptsst>); Положення про студентське самоврядування (<http://surl.li/kfudsb>) та ін. У ЗВО розроблена Стратегія розвитку на 2020-2025 роки (<http://surl.li/nhydta>), де визначено, що метою розвитку є формування європейської за рівнем, стилем, якістю освіти та домінантою науковою діяльністю. Під час зустрічей, ЕГ змогла переконатися, що усі учасники освітнього процесу ознайомлені зі своїми правами та обов'язками та послідовно дотримуються їх під час реалізації освітнього процесу згідно внутрішнім нормативним документам. На вкладки кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності розміщується скринька довіри (<http://surl.li/ruznbf>), де можна залишити за необхідності свої пропозиції або побажання, також скринька довіри розміщується фізично у ЗВО. Під час зустрічей, ЕГ було повідомлено, що порушень прав як з боку здобувачів, так і інших учасників освітнього процесу не було.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На сторінці відділу моніторингу якості освіти Уманського НУС своєчасно публікуються проєкти освітніх програм (<http://surl.li/nlijga>) у вільному доступі з метою отримання пропозицій, рекомендацій та відгуків, що дозволяє усім зацікавленим сторонам ознайомитися з цілями, очікуваними результатами навчання та компонентами у повному обсязі, що підтвердив гарант на зустрічі. Додатково розміщується електронна пошта гаранта ОП та форма (<http://surl.li/ewuwnx>), де можна залишити відгуки та пропозиції щодо проєкту ОП. Результати обговорення проєктів ОП не оприлюднюються на сайті УНУС та відсутні у вільному доступі, що не дає можливості заінтересованим сторонам переконатися в участі різних груп в обговоренні та удосконаленні ОП, зокрема такі пропозиції зафіксовані в протоколах кафедри, які були надані ЕГ на запит.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

УНУС забезпечує вільний доступ до усіх нормативних документів відповідно до законодавства на вкладці «Публічна інформація» (<http://surl.li/yqekha>), з якою можуть ознайомитися усі зацікавлені особи при потребі. На сторінці кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності у повному доступі розміщуються освітні програми (<http://surl.li/qcsgcp>), навчальні плани (<http://surl.li/kbjkhs>), робочі програми (<http://surl.li/hoyuyik>), вибіркові дисципліни (<http://surl.li/mupfcz>). Для формування індивідуальної освітньої траєкторії на сайті УНУС розміщено Каталог елективних (вибіркових) дисциплін (<http://surl.li/rwprqda>), додатково за такими дисциплінами висвітлено короткі анотації.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає підкритеріям 9.1, 9.2 та має часткову узгодженість за підкритерієм 9.3 в частині відсутності результатів обговорення ОП. Виявлені недоліки є не суттєвими та можуть бути усунені до почату наступного затвердження ОП. На сайті УНУС та на сторінці кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності розміщуються усі необхідні документи у вільному доступі, які є систематизованими для зручності під час пошуку.

Недоліки

Результати обговорення проєктів ОП не оприлюднюються на сайті УНУС та відсутні у вільному доступі.

Рекомендації

Під час затвердження ОП передбачити на сайті УНУС висвітлення результатів обговорення проєктів ОП та публікацію таблиці за результатами такого обговорення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

АЕ ОП «Аграрне підприємство та агротрейдинг» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Уманському національному університеті садівництва відбувалася за узгодженою програмою, що була виконана в повному обсязі із незначними змінами, які були взаємоузгоджені експертною групою та представником закладу (заміна за сімейними обставинами учасника зустрічі 7).

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	E
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ID 60573 Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.pdf</i>	<i>bIfx+ommh/nQHfdprB4452uIQD4DY526kONM/F/q CM8=</i>

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Гирич Сергій Володимирович

Члени експертної групи

Пучкова Світлана Ігорівна

Федорова Ольга Сергіївна